

Wszystko dla domu - DOMEXPO '97

Amica Wronki S.A., podobnie jak w latach ubiegłych, wystawiła okazałe stoisko w reprezentacyjnym pawilonie 25. Wroniecka chłodziarko-zamrażarka AK-310 została wyróżniona **Złotym Medalem MTP**, za nowoczesną linię wzorniczą soft-line, energooszczędność i ekologiczny wyrób.

Promocja Amiki była skierowana bardziej na kuchnię. **Supernowa kuchnia** - „50”, charakteryzująca się miękkim, elastycznym profilem. Jej

wysoka jakość i nowoczesna linia, którą wcześniej zastosowano w kuchenkach „60”, teraz będzie standardem „50”-tek. Zapalacze gazu w pokrętkach; w piekarniku termoobiegi, drzwi z potrójną szybą i blokadą bezpieczeństwa; dwudzielny, odchylany ruszt - teraz to wszystko w jednej - supernowej „50”. Absolutna nowość!

P.B.

wronieckie sprawy

MIESIĘCZNIK TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW ZIEMI WRONIECKIEJ

ISSN 1231-5680

Rok VIII, nr:

11 (82)

listopad 1997 r.

Cena: 1,50 zł

„AMICA MOJĄ KATEDRĄ”

Na zaproszenie Zarządu spółki akcyjnej Amica, 3 listopada przybył do wronieckiej fabryki **Metropolita Poznański, ks. arcybiskup Juliusz Paetz**. Jego Ekscelencję powitał przed biurkiem fabryki kuchni prezes Spółki Amica, Wojciech Kaszyński w towarzystwie Zarządu, Przewodniczącego Rady Miejskiej i Burmistrza, oraz Grzegorza Łaty. Dostojnemu Gościowi towarzyszyli księża wronieckich parafii i zakonnicy: ks. kanonik Jerzy Stachowiak, ks. Marian Binek, wicerektor ojciec Chryzostom Frycz, ojciec Izidor (poprzedni gwardian), ks. Edmund Klemczak oraz dziekan dekanatu wronieckiego, ks. kanonik Zbigniew Woźniak (z Sierakowa).

Wizyta trwała ponad cztery godziny. Arcybiskup został zapoznany z historią powstania i rozwoju firmy Amica, po czym zwiedził wszystkie fabryki - *Kuchni, Armatury, Lodówek*. Nie było w zakładzie ołtarza, krzyży, żadnego wyświęcania czy katechezy, czego niektórzy się spodziewali. Była to wizyta raczej kurtuazyjna. Metropolita przechodząc przez fabryczne hale, rozdawał robotnikom przyjazny uśmiech, witał się z nimi uściskiem dłoni, tu i tam słał pozdrowienie - *Szczęść Boże*.

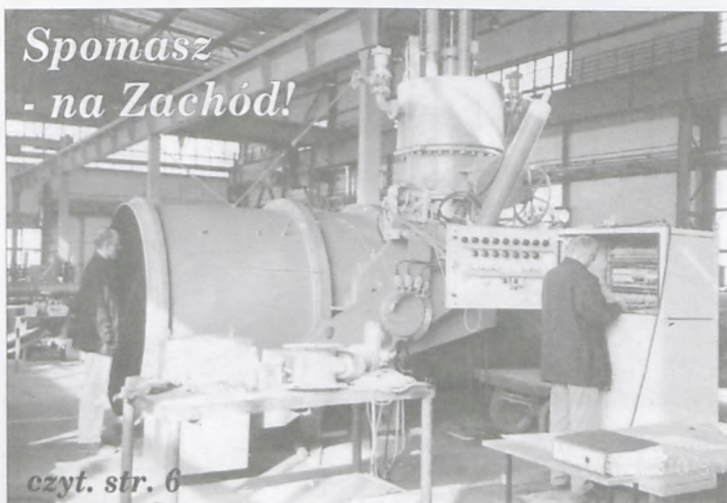
Po trwającym ponad godzinę obiedzie, ks. Arcybiskup spotkał się z załogą Amiki w hali fabryki lodówek. Podzielił się miłymi wrażeniami, jakich doznał, zwiedzając zakład. Wyraził swój podziw i uznanie dla wspaniałych umysłów i serc tutejszych ludzi. Podkreślił - za ks. Stachowiakiem - oddanie tej firmy dla kościoła i był rad ze wspólnoty, jaką tworzy Amica - „moja katedra, bo tam gdzie biskup, tam jego katedra” - powiedział abp Paetz. Jego Ekscelencja był we Wronkach po raz pierwszy (mimo że jest rodowitym poznaniakiem), ale chyba nie ostatni. Wspominał o opłatku wigilijnym, którym chciałby się połączyć z pracownikami wielkopolskiego zakładu pracy.

P.B.

Przebudzenie!

Spomasz - na Zachód!

Zawór kłapowy zbudowany dla nowej zapory wodnej w Chile, na stanowisku próbnym.

Fot. P. Bugaj

LIGA NADWARCIAŃSKA

Podsumowanie sezonu

Dobiegły końca zmagania o mistrzostwo *Ligi Nadwarciańskiej*. Sezon piłkarski tej ligi zamyka się w roku kalendarzowym, gramy dwie rundy: wiosna - jesień. **Pierwsze miejsce zajęła drużyna „Warty” Wartosław**, i to ona odebrała wspaniały puchar z rąk inicjatora tych rozgrywek - ks. Pawła Pawlickiego. Wręczone też zostały nagrody i wyrażone słowa uznania wszystkim zespołom biorącym udział w rozgrywkach - za ogromny wysiłek, zaangażowanie i wolę walki.

Mimo że *nadwarciańska liga* jest prawdziwą amatorszczyzną, nie zrzeszoną w żadnym OZPN-ie, to drużyny podeszły do zmagani sportowych niezwykle rzetelnie. Bardzo to cieszy i świadczy o tym, iż piłka nożna jest świetną formą spędzania wolnego czasu, a także wspaniałą płaszczyzną współdziałania i integracji. Mówiąc o *nadwarciańskich rozgrywkach*, nie można zapomnieć o sędziach, którymi byli: Stanisław Górniak, Andrzej Hibner, Zdzisław Walczak, Czesław Jerzyński, Franciszek Łożyński, Ryszard Konieczny, Ireneusz Roszkiewicz. Należą się im słowa podzięków i pochwały, za poprawne prowadzenie zawodów oraz organizację rozgrywek. Docenić należy też ogromny wkład pracy wszystkich działaczy z poszczególnych drużyn w stworzenie dogodnych warunków, umożliwiających bezpieczne rozgrywanie pojedynków. Wreszcie cieszyć może postawa kibiców, którzy kibicując tej lidze, udowodnili, że piłka nożna potrafi wywoływać również zdrowe emocje.

Liga Nadwarciańska okazała się pomysłem trafny i wartym kontynuacji. W rozgrywkach udział wzięło około setki zawodników z terenu miasta i gminy Wronki, a chęć uczestnictwa w przyszłorocznych zmaganiach zgłosiło już kilka nowych zespołów. Potwierdza to sens dokonywania inicjatyw oddolnych w terenie. Jedynym mankamentem takich przedsięwzięć są często (wprawdzie niewielkie, ale jednak) koszty organizacji takich imprez. Na szczęście zażegnanie kłopotów finansowych „Ligi Nadwarciańskiej” dzięki uprzejmości pana burmistrza Kazimierza Michałaka pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość i wierzyć, że w przyszłym roku spotkamy się może w jeszcze większym gronie.

TABELA KOŃCOWA

1. „Warta” Wartosław	10	27	34:19
2. „Sokół” Chojno	10	21	29:19
3. „Iskra” Biezdrowo	10	20	32:22
4. „Sokół” Jasionna	10	8	27:31
5. „Grom” Rzecin	10	8	21:27
6. „Płomień” Kłodzisko-Dąbrowa	5	2	10:17

* Po rundzie wiosennej wycofała się drużyna „Borek”. W rundzie jesiennej wprowadzono do rozgrywek drużynę „Płomień” Kłodzisko-Dąbrowa, która rozegrała 5 spotkań.

A. Hibner

Mistrzowie „Ligi Nadwarciańskiej” (stoją od lewej): Paweł Hibner - kierownik drużyny, Paweł Francuzik, Mariusz Piszczola, Marek Kudliński, Artur Biernacki, Jarosław Wziętek (siedzą): Robert Makówka, Jacek Frąckowiak, Artur Hibner, Krzysztof Byczyński, Marcin Jerzyński, Rafał Kudliński.

Brązowa „Dwójka”

III Drużynowe Mistrzostwa Polski Szkół Podstawowych w warcabach 100-polowych, to kolejna impreza pod patronatem Szkolnego Związku Sportowego we Wronkach. Odbyły się one w Bielawie (woj. walbrzyskie), w dniach 3-5 października. Rejon wroniecki reprezentowały dwie ekipy: drużyna SP-1, w składzie: Mateusz Sobański, Kasia Jeżewska i Agnieszka Jeżewska i drużyna SP-2, w składzie: Przemek Maślona, Damian Smolibocki i Mariusz Maślona.

W rozgrywkach finałowych SP-2 zajęła III miejsce i zdobyła tytuł II wicemistrza Polski. Zawodnicy otrzymali brązowe medale i upominki rzeczowe. Drużyna SP-1 zajęła V miejsce. Jej sukcesem wygrana (4:2) z drużyną mistrza Polski z Bielawy.

Red.

ROK NA SPORTOWO

Inauguracja Sportowego Roku Szkolnego 97/98 dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych gminy Wronki odbyła się 12 września. Rozegrano turniej warcabowy w sali WOK-u oraz indywidualne biegi przełajowe w Olszynchach.

W turnieju warcabowym wzięło udział 134 uczniów, w pięciu kategoriach. Wśród dziewcząt kl.V i młodszych zwyciężyła Marlena Rój (SP Nowa Wieś) przed Sławką Walkowiak (SP-3) i Justyną Gzyłkowiak (SP-2). Wśród chłopców tej kategorii najlepszy był Michał Mikołajczak (SP-3) przed Wojtkiem Szmytem (SP-1) i Arkiem Roszakiem (SP-2). W kategorii dziewcząt klas VI-VIII wygrała Agnieszka Jeżewska (SP-1) przed Kasią Jeżewską (SP-1) i Iwoną Nowacką (SP-3). Przemek Maślona (SP 2) okazał się niepokonany wśród chłopców kl. V-VIII. Tuż za nim sklasyfikowano Damiana Smolibockiego (SP-3) i Olka Małeckiego (SP-1). Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych najlepszymi okazali się: Marcin Wika (ZSZ-1), Krzysztof Górny (ZSZ-2) i Paweł Mrowiński (ZSZ-1).

W biegach przełajowych wystartowało 150 dziewcząt i 200 chłopców ze wszystkich szkół. Podzieleni zostali na kilka kategorii. W najmłodszej - dziewcząt do kl.V, pierwsza przybiegła Ana Daśi (SP-3), druga - Kinga Majdańska (SP Chojno), trzecia - Lidia Śniadecka (SP Biezdrowo). Wśród najmłodszych chłopców najszybciej biegali: Sandro Wieszka (SP-3), Tomek Niezborala (SP-3) oraz Marcin Grześ (SP Chojno). Dziewczęta kl. VII-VIII przybiegły na metę w następującej kolejności: Justyna Konieczna (SP-3), Lucyna Fiedler (SP Biezdrowo) i Paulina Bugaj (SP-1). Najszybszym chłopcem w kategorii kl. VII-VIII okazał się Mariusz Rzyśko (SP Nowa Wieś), miejsce drugie zajął Dawid Myszkowski (SP-3), trzecie Marcin Grynhoff (SP-3).

W kategorii szkół ponadpodstawowych najlepszymi biegaczami okazały się: Anna Pech, Edyta Bartkowiak i Natalia Majchrzak, a wśród chłopców: Piotr Odrobny, Hubert Rosada i Maciej Kaczmarek - wszyscy z ZSZ nr 2.

Najlepsi w obu turniejach, oprócz satysfakcji ze zwycięstwa, otrzymali upominki, a ich szkoły wzbogaciły się o nowy sprzęt sportowy. Na koniec należy dodać, że organizatorem tej pięknej imprezy był Szkolny Związek Sportowy we Wronkach, który, jak widać, doskonale rozumie, na czym polega istota sprawy.

Cz.K.

Chcesz przyjemnie spędzić „Andrzejkową Wieczór”?
29 listopada (sobota) zapraszamy wszystkich na:

II BAL STRAŻAKA

Który odtaneczony będzie przy muzyce zespołu MIKADO
w sali WOK-u, ul. Poznańska 52
Dla uczestników „I Balu Strażaka”
oraz Andrzejów i strażaków - zniżka!!!

Bilety już od 20 października. Tel. 254-13-07 i 254-13-06

Zapraszamy!

„Chęchaczę”

Amica upiekła Lecha

W derbach Wielkopolski zasłużone zwycięstwo Amiki nad poznańskim Lechem - 3:1, odniesione w emocjonującym pojedynku, który oglądało blisko 4500 kibiców.

Dziwi, a jednocześnie cieszy fakt, że wraz z odejściem z klubu trenera Stanisława Gzila, Amica znów strzela bramki. W dwóch meczach - 5 bramek i komplet punktów! Trener Wąsikiewicz tłumaczy to „przebudzenie” pokonaniem bariery psychicznej przez swoich podopiecznych. Tak - czy owak, wronieccy piłkarze stworzyli pasjonujące widowisko. Od początku meczu Amica miała przewagę i tylko dzięki dobrze broniącemu Kokoszankowi lechici nie stracili w pierwszej połowie bramki. Przynajmniej trzy sytuacje: Sokołowski sam na sam z bramkarzem, „dośrodkowanie” Kality pod poprzeczkę, piękna główka Tomka Suwarego z 6 metrów - mogły zakończyć się bramkami.

Prawdziwe emocje zaczęły się tuż po zmianie stron. Zdarzyło się właściwie wszystko, co w meczu ligowym zdarzyć się może. Akcje obu drużyn były szybsze i składniejsze, ale stroną dyktującą tempo była Amica. Z furją bramkę Lecha zaatakował Suwary i zapachniało bramką. Chwilę później, szarżujący Paweł Kryszalowicz jest faulowany w polu karnym i sędzia z Katowic wskazuje na „wapno”. Jedenastkę strzela Radosław Biliński i jest 1:0. Radość wronczan trwała zaledwie 3 minuty, Lech wyrównał. Dziesięć minut później, strzelec bramki - Maciej Bykowski za drugi faul w tym meczu otrzymuje czerwoną kartkę i opuszcza boisko. Trudno utrzymać nerwy na wodzy trenerowi Pawlakowi, więc ostatnie 20 minut mecz oglądać z trybun.

Tymczasem Amica „grzeje” coraz bardziej i na 6 minut przed końcem meczu, w zamieszaniu podbramkowym, Tomek Sokołowski znajduje lukę do bramki lechitów - go...ol. Euforia radości na stadionie. Poznaniacy nie dowierzali, w dodatku nie byli w stanie zmienić wyniku. Gdy wronczanie z niecierpliwością spoglądali na zegar boiskowy, Nigeryjczyk Kalu pięknym przypieczętował zwycięstwo Amiki trzecią

bramką, po pięknej akcji i z podania Grzegorza Króla. Eksplozja radości, która jeszcze nie ucichła po drugiej bramce, przerodziła się w owację na stojąco. Trzy punkty i awans na 7 miejsce w tabeli. Po 14 kolejce Amica ma w swoim dorobku 20 punktów, 17 bramek zdobytych i 13 straconych.

„Uczeń dostał od mistrza” - powiedział podczas konferencji prasowej - już opanowany - trener Krzysztof Pawlak do trenera Wąsikiewicza.

KĄTEM OKA. Podczas tego meczu dało się zauważyć inne niż zwykle zachowanie się niektórych osób ze „świecznika”. Dla przykładu, prezes Stanisław Grynhoff drugą połówkę (mecz) oglądał nie z trybuny „honorowej”, lecz zza bramki lechitów, jakby chciał ją dla swoich odczarować. Jak się później okazało, nie była to tylko zasługa prezesa. Ojciec Izidor (mówią: kapelan Amiki) wcześniej stosowne kroki poczynił. Nawet burmistrz, co pod krawatem na stadion zawsze przychodził, tym razem, krawat na klubowy szalik zamienił.

P. Bugaj

Grzegorz Król - mocno absorbował obrońców Lecha

„Dzień Nauczyciela piękny jak niedziela” - recytowały dzieci w czasie klasowych spotkań, apeli czy też akademii szkolnych, przygotowanych przez koleżanki nauczycielki wraz z wyznaczoną grupą młodzieży. Na spotkania, zorganizowane w przededniu ustawowo wolnego Dnia Edukacji Narodowej - 14 października, przybyli również nauczyciele emeryci i renciści. Przy wspólnym stole wspominali lata swojej pracy, poznawali obecne problemy macierzystych szkół oraz „nowe twarze” koleżanek i kolegów z Grona. Byli też świadkami wręczenia skromnych Nagród Dyrektora najaktywniejszym nauczycielom.

Ustawowo wolny dzień, przeznaczony na spotkania całej społeczności nauczycieli, z uwagi na brak tradycji w naszej gminie, każdy z nauczycieli spędził wg własnego uznania - jedni nadrabiali domowe zaległości, inni wyjechali poza Wronki, a tylko pięciu nauczycieli uczestniczyło w dorocznej akademii organizowanej przez Kuratorium Oświaty..

Tak niewiele potrzeba, aby to zmienić. Skoro można zorganizować piękną imprezę w Pile, dlaczego nie można we Wronkach? Dlaczego w czasie tego spotkania, w obecności wszystkich pracowników oświaty, nie wręczyć skromnych podziękowań i wyróżnień tym, którzy na to zasłużyli? Dlaczego Nagrody Burmistrza (podobnie jak w roku ubiegłym) wręczane były w małym, dyrektorskim gronie? A tak dużo

powiedziano już o potrzebie dowartościowania i prestiżu należnym zawodowi nauczyciela.

Miło nam zakomunikować, że Nagrody Kuratora w bieżącym roku szkolnym otrzymali: dyrektor Wojciech Wanarski i nauczyciel Robert Dorna (ZSZ-1), dyrektor Stefan Kukawka - (ZSZ-2). Brązowe Krzyże Zasługi: Wanda Piotrowska (SP-1) i dyr. Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, Urszula Roszak. Na spotkaniu z kuratorem w Pile odznaczono i wyróżniono 196 nauczycieli, w tym 78 nagrodą Kuratora Oświaty.

SAMI SOBIE

Z informacji udzielonej przez SAPO wynika, że pan Burmistrz wyróżnił nagrodą pieniężną wszystkich dyrektorów szkół podstawowych i przedszkoli (obligatoryjnie?). Nagrodę Burmistrza otrzymali: Bożena Chruściel i Jolanta Michalak (SP-1), Ewa Łakoma i Maria Woźniak (SP-2), Jolanta Ostrowska (SP-3), Jadwiga Michalak (Nowa Wieś), Mieczysław Sobański (Biezdrowo), Tadeusz Ciesielski (Chojno), Małgorzata Kielpińska (Przedszkole-1), Małgorzata Pieprzyk (Przedszkole-2) i tylko jedną nauczycielkę - Bożenę Strzyżńską (SP-3). Łączna kwota nagród wynosiła 6100 złotych.

Dyrektorzy szkół wręczyli 62 nagrody i wyróżnienia dla nauczycieli i 31 nagród dla pracowników administracji, na łączną kwotę 18.976 złotych. I tak w SP-1 nagrody otrzymało 13 nauczycieli i 3 pracowników administracji, w SP-2: 10 + 3, w SP-3: 12 + 8, w Nowej Wsi 5 + 3, w Biezdrowie: 9 + 1, w Chojnie: 2 + 1, w Przedszkolu nr1: 6 + 4, w drugim: 5 + 8.

Kryteria przyznawania nagród są różne w zależności od placówki. W jednych dyrektorzy biorą pod uwagę zakończoną formę doskonalenia zawodowego, w innych wkład pracy nauczyciela w przygotowaniu uczniów do olimpiady przedmiotowej, zaangażowanie w pracę pozaszkolną, prowadzenie klasy od I-III, ale są i takie szkoły, w których nauczyciel doczekał się przysłowiowej kolejki.

Komentarze w gronach nauczycielskich zapewne już ucichły. Jedni zostali dowartościowani i ruszyli do pracy z większą energią, inni - zniechęceni - stwierdzili: po co? Satysfakcjonowanie jest ważne. Nauczyciel powinien znać wymogi i kryteria przyznawania nagród, począwszy od nagrody dyrektora do nagrody ministra, od odznaki do Krzyża Zasługi..., bo takie mogą być przyznawane - również nauczycielom.

Wszystkim wyróżnionym Koleżankom i Kolegom gratuluję i życzę wytrwałości w naszej pięknej, chociaż trudnej pracy.

Krystyna Tomczak

Lekcja geografii na Górze Głazów

Na lekcjach geografii w klasie ósmej szkoły podstawowej i trzeciej licealnej realizuje się temat, dotyczący roli zlodowaceń w kształtowaniu rzeźby Polski. Nauczyciel opowiada dzieciom o wzgórzach moreny czołowej, o płaskich i falistych obszarach moreny dennej, o jeziorach polodowcowych, głazach narzutowych itp. Okolice Sierakowa to doskonały przykład rzeźby polodowcowej z ostatniego okresu zlodowacenia (bałtyckiego).

Młodzież klasy trzeciej licealnej, chcąc zobaczyć w terenie ślady (formy, osady) pozostawione przez lądolód, wybrała się na wycieczkę w okolice Sierakowa, na Górę Głazów. Jest to wzgórze morenowe na krawędzi doliny Warty, przy szosie do Kwilcza, sześć kilometrów na południe od Sierakowa, wzniesione na 104 m nad poziom morza.

Wiosną 1992 roku ustawiono na nim, przywieziony z Kubowa koło Kwilcza, potężny głaz narzutowy o obwodzie 9 metrów i masie ok. 25 ton. Głaz zbudowany jest z gruboziarnistego granitu skandynawskiego, zwanego granitem rapakiwi. Na stoku wzgórza, obok głazu - olbrzyma, znajduje się kilka mniejszych głazów narzutowych, zwieczonych z okolicznych pól. Młodzież ma okazję zobaczyć wspaniałe okazy skał magmowych i metamorficznych - gnejs, granitognejs, granit, dioryt. Ze wzgórza roztacza się rozległy i ciekawy widok w kierunku północnym, na równinne tereny moreny dennej, dolinę Warty i wydmy międzyrzecza warciańsko-noteckiego, porośnięte lasami Puszczy Noteckiej. Teren wokół głazów został zagospodarowany parkowo, przy szosie zbudowano parking. Miejsce to stało się jedną z atrakcji Sierakowskiego Parku Krajobrazowego.

Lidia Grzebyta
(Z.Sz.Z. nr1)

OBRAZEK Z PODWÓRKA wronieckiej oświaty

Komisja Doraźna Rady Miejskiej, powołana do wypracowania opinii o funkcjonowaniu oświaty w gminie Wronki, ocenia m.in. stan bazy szkolnej, który określa jako - dramatyczny. Proponuje reorganizację funkcjonowania oświaty i wnioskuje o opracowanie perspektywicznego planu inwestycyjnego.

Oto jeden z wiejskich obiektów szkolnych. Ten - na zdjęciu - stoi w Nowej Wsi, oddalony od budynku głównego. Znajduje się w nim: na parterze - mieszkanie nauczycielskie; obok, w niskiej części - salka gimnastyczna; na poddaszu (widoczna nadbudówka) - przedszkolna „zerówka”. Na podwórzu, przynajmniej od roku, rośnie wysypisko śmieci i metrowej wysokości zielsko, od frontu straszy walący się płot i „wybieg dla przedszkolaków”. Zastanawia mnie znieczulica pani dyrektor szkoły i nauczycieli, przebywających w tym - oświatowym obiekcie! A przecież, dewizą szefowej w Nowej Wsi jest „czynić szkołę przyjazną dziecku”!! ?

P.B.

Historia na żywo

Dh Stanisław Sieradzki

Bardzo trudną rzeczą jest uczyć historii, rzeczy odległej i nie wszystkich interesującej. Historię kraju znać po prostu wypada, więc uczy się jej na pamięć, przyswajając fakty i daty z odległej przeszłości bezdusznie, bez wyobraźni. Nieczęsto zdarza się, by o historii opowiadali ludzie, którzy ją przeżywali, tworzyli, byli jej częścią. Nam taka okazja się nadała, więc ją po prostu zachłannie wykorzystaliśmy.

Po raz pierwszy z druham Stanisławem Korwinem - Szymanowskim (ps. „Kostek”) spotkaliśmy się na Światowym Zlocie Harcerstwa w Zegrzu k. Warszawy w roku 1995. Tam też poszukiwał kontaktu z nami, nieznanym nam jeszcze wówczas, dh Stanisław Sieradzki (ps. „Świsł”). Do spotkania jednak nie doszło, z powodu nagłej choroby Druha. Na pewien czas kontakt z Druhem „Kostkiem” (szefem „Ruchu Kamykowego”) urwał się. Napisałam wtedy do dha „Świsła” i tak zaczęła się nasza korespondencja. Trwała prawie dwa lata, zanim po raz pierwszy w Warszawie spotkaliśmy się osobiście.

Podczas rozmowy miałam uczucie, że znamy się od wieków. Obiecaliśmy sobie, że w czasie następnego Zjazdu Więźniów Politycznych we Wronkach spotkamy się w Nowej Wsi razem z Jego Przyjaciółmi, żołnierzami AK, powstańcami, harcerzami Szarych Szeregów, członkami batalionów: „Zośka”, „Parasol”. Takiej okazji nie mogłam przepuścić ani jako drużynowa DH, ani jako nauczycielka, ani nawet jako zwykły człowiek, dla którego historia jest częścią teraźniejszości. Poza tym mam sentyment do Szarych Szeregów, Powstania Warszawskiego, poezji K. K. Baczyńskiego, jednym słowem - do tego kawałka historii i chciałabym tym bakcylem zarazić moich harcerzy. A któż robi to lepiej, niż właśnie Oni - żywa historia?!

I tak oto w czerwca tego roku przybyli do Nowej Wsi, gdzie nocowali, nasi Goście. Oprócz dwóch już wymienionych przyjechali: dh Mieczysław Gorzelniak (ps. „Lampart”), dh Stanisław Szostak (ps. „Jadzin”), dh Józef Czapski (ps. „Długi”). Mimo iż oficjalnie byli uczestnikami Zjazdu, spotkali się z „Chęchaczami” w harcówce.

Cóż to było za spotkanie!!! Tysiąc zbiorów prowadzonych przeze mnie nie zastąpiłoby tych kilku oficjalnych i nieoficjalnych spotkań. Wszyscy harcerze wręcz chłonęli opowieści dha „Świsła” i Jego Przyjaciół. Przez ponad dwie godziny nikt nie ważył się nawet głośno oddychać, ani wyjść, żeby nie uronić jakiejś opowieści. Pochłonęła ona nawet starszych, obecnych na zbiórce. Żałowaliśmy tylko, że tak mało mamy czasu, że trzeba przecież wrócić do domu. Nie zdążyliśmy zaprezentować siebie, zaśpiewaliśmy wspólnie kilka piosenek powstańczych, a tyle ich znamy!

Otrzymaliśmy mnóstwo prezentów od naszych Gości; lektury o czasach Powstania, śpiewniki, materiały o Ruchu Kamykowym, pamiątkowy medal od dha „Kostka” i wspaniałą metaloplastykę od dha „Lamparta”. Cieszyliśmy się niezmierznie! Jednak najbardziej z tego, że dh „Świsł” i Jego Przyjaciele obiecali nas znów odwiedzić. Liczymy na to, tym bardziej, że chcielibyśmy zdobywać imię dla drużyny i najpewniej będzie ono związane z Szarymi Szeregami i Powstaniem Warszawskim. Czekamy więc...

phm. Grażyna Kaźmierczak (ps. „Zenek”).

INFORMACJE URZĘDU MIEJSKIEGO WRONEK

Zmiana „miejscowego planu...” w Chojnie

ZAWIADOMIENIE Zarządu Miejskiego Wronek

Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 89, poz. 415 z późn. zmianami) zawiadamia się, że projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wronki, wraz z prognozą skutków wpływu ustaleń zmiany planu na środowisko przyrodnicze w obrębie działek nr: 430, 431 i 432 w Chojnie, zostanie wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 17.11.1997 r. do 8.12.1997 r., w siedzibie Urzędu Miejskiego Wronek, przy ul. Ratuszowej nr 5, pok. nr 17, w godzinach pracy Urzędu.

Zgodnie z art. 23 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść protest.

Zgodnie z art. 24 ustawy każdy, którego interes prawny lub uprawnienia zostały naruszone przez ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść zarzut.

Zainteresowani mogą zgłaszać protesty i zarzuty na piśmie, do Zarządu Miejskiego Wronek, z podaniem oznaczenia nieruchomości, w terminie nie dłuższym niż 14 dni po upływie okresu wyłożenia.

Radni zapraszają Wyborców

Zapraszamy wyborców z obwodu wyborczego nr 1 - mieszkańców osiedla „Ogrody” osiedla „Na Górcie”, Alei Wyzwolenia i ulic: Nowowiejskiej, Nowej i Towarowej - na spotkanie z Waszymi radnymi, które odbędzie się **14 listopada o godz. 18⁰⁰**, w sali Wronieckiego Ośrodka Kultury, przy ul. Poznańskiej.

Radni chcieliby podyskutować z mieszkańcami o naszym rejonie zamieszkania, jego wyglądzie i najpilniejszych potrzebach.

Radni Rady Miejskiej Wronek:
Ireneusz Jabłoński (przewodniczący), **Paweł Bugaj**

ANTYKI na sprzedaż

- * pianino firmy Carl Ecker Berlin Posen 1870 r.
- * dwie maszyny do pisania:

Remington Portable Model 5 oraz Continental.

Kontakt telefoniczny: (0-67) 25-40-616

Popowa - zmiana „planu...”

ZAWIADOMIENIE Zarządu Miejskiego Wronek

Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 89, poz. 415 z późn. zmianami) zawiadamia się, że projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wronki, wraz z prognozą skutków wpływu ustaleń zmiany planu na środowisko przyrodnicze w obrębie działki nr 151 / 4 w Popowie, zostanie wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 17.11.1997r. do 8.12.1997r., w siedzibie Urzędu Miejskiego Wronek, przy ul. Ratuszowej nr 5, pok. nr 17, w godzinach pracy Urzędu.

Zgodnie z art. 23 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść protest.

Zgodnie z art. 24 ustawy każdy, którego interes prawny lub uprawnienia zostały naruszone przez ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść zarzut.

Zainteresowani mogą zgłaszać protesty i zarzuty na piśmie, do Zarządu Miejskiego Wronek, z podaniem oznaczenia nieruchomości, w terminie nie dłuższym niż 14 dni po upływie okresu wyłożenia.

Nowe ulice na Zamościu

Dobiega końca budowa ulicy Rzezińskiej, do cmentarza komunalnego. Niebawem na tej ulicy, jak i na ulicy Łowieckiej, zostanie położony asfalt. Jeśli dopisze pogoda, to jeszcze w tym roku, rozpoczęta zostanie budowa ulicy Prasłowiańskiej, (dzieląca os. Borek od os. Słowiańskiego), od ul. Mickiewicza w kierunku oczyszczalni ścieków. Budowę ulic prowadzi Przedsiębiorstwo Robót Mostowych i Drogowych w Czarnkowie.

Panu **Stanisławowi Biniakowi**
radnemu Rady Miejskiej Wronek
i Jego Rodzinie

wyrazy szczerzego współczucia
z powodu śmierci Matki

ś.p. **Zofii Biniak**

składają:
Rada i Zarząd Miejski Wronek

URZĄD MIEJSKI WE WRONKACH

ul. Ratuszowa 3, 64-510 Wronki
tel. 0-67 / 254-11-35

Czynny:

- w poniedziałki w godz. 8.00 - 16.00
- wtorek - piątek w godz. 7.30 - 15.30
- w soboty Urząd nieczynny

Biuro Rady Miejskiej

tel. 254-00-18

czynne w godzinach pracy Urzędu
Dyżur Przewodniczącego Rady:
w poniedziałki w godz. 13.00 - 15.00

Biuro Poselskie

posta Romualda Ajchlera
tel. 254-00-18,
czynne w poniedziałki
w godz. 15.00 - 17.00

„Będzie małym, ale prężnym przedsiębiorstwem

Ze Zbigniewem Rębaczem, dyrektorem FMiU „Spomasz” rozmawia Paweł Bugaj

Po przejściu długoletniego dyrektora Wernera Kasznego na emeryturę, obowiązki naczelnego pełnił zastępca dyr. ds. marketingu i finansów, Zbigniew Rębacz. 1 kwietnia, w wyniku konkursu, otrzymał on nominację na dyrektora naczelnego Fabryki Maszyn i Urządzeń *Spomasz*. Kilka dni później próbował przeprowadzić wywiad z nowym dyrektorem i poznać jego plany wobec fabryki. Niestety, dyrektor nie wyrażał chęci do rozmowy. Były to czasy dla *Spomasz* trudne. Fabryka znajdowała się w głębokim kryzysie finansowym, jednocześnie trwały poszukiwania drogi wyjścia z impasu. Była również koncepcja sprzedaży fabryki, którą zainteresowanie przejawiali również konsorcjum *Amica Wronki*. Po siedmiu miesiącach kierowania fabryką przez Zbigniewa Rębacza, dyrektor zaproponował wywiad na temat obecnego wizerunku *Spomaszu*.

Sądzę, panie dyrektorze, że sytuacja fabryki i jej perspektywa jest już na tyle wyraźna, że możemy powiedzieć mieszkańcom Wroniek, jaki jest dzisiejszy Spomasz i jaka będzie jego najbliższa przyszłość?

Tak. Powrócę jednak do moich pierwszych chwil kierowania fabryką. Trzy godziny po nominacji na dyrektora naczelnego dowiedziałem się o rozwiązaniu umowy bankowej przez PBK w Szczecinie. To był szok. Oznaczało to wstrzymanie kredytu i powrót do długów. Nic innego, tylko złożyć wniosek do Sądu o ogłoszenie upadłości. Nie miałem wówczas ochoty na wywiad prasowy. Zresztą wszystko pulsowało, nie wiadomo było, jakie decyzje zapadną i co dalej z fabryką się stanie.

...A co się stało?

W czerwcu złożony został wniosek o komercjalizację fabryki i przekształcenie jej w spółkę prawa handlowego, w której udziałowcami są: Skarb Państwa i wierzyciele, którzy nasze długi mogą zamienić na udziały. Minister Skarbu wniosek przyjął i zaakceptował komercjalizację firmy. Trwa procedura przygotowawcza, która powinna znaleźć finał w styczniu lub lutym przyszłego roku. W tych okolicznościach Sąd Gospodarczy w Pile odroczył sprawę postępowania upadłościowego. Wniosek w tej sprawie złożyłem po prawomocnym rozwiązaniu umowy bankowej.

Wiadomo mi, że pewne przekształcenia organizacyjno - prawne zaczęły się w fabryce już wcześniej. Powstały jakieś spółki...

Tak, na terenie fabryki działają dwie spółki: od maja - *Spomasz Wronki spółka z o.o.* i od lipca - *Spomasz Polkom spółka z o.o.* Obie ściśle współpracują z fabryką, opierają swój potencjał na pracownikach tutejszej załogi oraz dzierżawie pomieszczeń i urządzeń fabrycznych przedsiębiorstwa państwowego. Pierwsza z nich - *Spomasz Wronki* zatrudnia 40 osób i trudni się w zasadzie montażem urządzeń. Głównym jej udziałowcem - 98% - jest „Polimex Cekop”, a jej prezesem Dariusz Stachowiak. Druga - *Spomasz Polkom*, początkowo nazywała się *Spomasz Zawory*, ale po zasileniu jej kapitałem prywatnym - 80% - zmieniła nazwę. Spółka, której prezesuje Bogdan Lewandowski, przejęła nieopłacalną dla fabryki produkcję naczip do transportu kontenerów w portach. Przejęła również ponad 40 pracowników.

W części przedsiębiorstwa państwowego fabryki zatrudnionych jest jeszcze 325 pracowników. Utworzenie tych podmiotów i powiązanie kooperacyjne spowodowało znaczny wzrost produkcji i pozwoliło na lepsze wykorzystanie możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa państwowego.

W działaniach zmierzających do efektywnego wykorzystania majątku fabrycznego to chyba nie są jeszcze wszystkie poczynione kroki?

Oczywiście. Dużo wcześniej, za dyr. Kasznego, wydzierżawiliśmy oddział produkcji skrynek (były „Galmet”) maltańskiej firmie *Lemco - Polska*. Firma ta jest zainteresowana kupieniem tego zakładu i jesteśmy gotowi negocjować warunki. Ponadto, w kwietniu sprzedaliśmy halę magazynową prywatnemu inwestorowi, który organizuje firmę spedycyjną NEDAPOL - LOGISTIC. Do części pomieszczeń przeprowadzony zostanie posterunek celny, który obecnie mieści się przy stacji.

W sierpniu przekazaliśmy na rzecz miasta (notarialnie) budynek byłych warsztatów szkolnych, biurowiec wraz z pomieszczeniami przychodni lekarskiej, hotel pracowniczy oraz budynki mieszkalne. Dążymy do osiągnięcia stanu optymalnego, pozbywając się zbędnych elementów majątku fabrycznego.

Jakie priorytety produkcyjne wyznaczyła sobie prywatyzująca się firma?

Opracowaliśmy długoletni program produkcji, koncentrując się na wybranym asortymencie, gwarantującym sukces w przyszłości. W założeniach marketingowych postanowiliśmy doprowadzić w szybkim czasie do znacznego podniesienia poziomu technicznego, aby wszystkie nasze wyroby osiągnęły jakość klasy światowej. Doskonalenia konstrukcji wyrobów dokonujemy w naszych biurach projektowych i przy współpracy holenderskiej firmy *Tummers Maschinenbouw*.

Wśród wyrobów, na które stawiamy, mamy już wysokiej klasy suszarki walcowe do produkcji płatków ziemniaczanych. Są to wydajne urządzenia - 500 kg płatków w ciągu godziny suszy walec o powierzchni 37 m kw. Sprzedaliśmy siedem takich suszarek do Holandii, Belgii i Iranu. Inne preferowane urządzenia to wirówki dekantacyjne i urządzenia do parowego obierania warzyw korzeniowych.

Duże znaczenie przywiązujemy do produkcji dużych zaworów kulowych i klapowych. W tej dziedzinie nawiązaliśmy współpracę z austriacką firmą *Klinger*, dzięki której chcemy - w ciągu dwóch lat - osiągnąć pozycję nr 1 na światowym rynku. Dotychczas wykonaliśmy 39 zaworów, z których największy miał średnicę 1,8 m. Trafiły one do USA, Austrii, Szwajcarii, Korei, Chin i Japonii.

Zaskoczył mnie pan tymi zaworami. Te ogromne kule - serce zaworu również wykonujecie sami?

Ich obróbka, mimo tak dużych rozmiarów, jest precyzyjna i skomplikowana, jednak radzimy sobie nieźle. Produkujemy zawory w całości samodzielnie, w oparciu o własny park maszynowy. Zakładamy, że te duże zawory będą podstawowym wyrobem fabryki. Ich dobrą jakość potwierdzają odbiorcy, którzy uczestniczą przy próbach technicznych. Przyjmujemy kolejne zamówienia.

A co z dotychczasową produkcją potężnych linii przerobu ziemniaka i rynkiem chińskim?

W dalszym ciągu produkować będziemy urządzenia i linie technologiczne do produkcji krochmalu. W tej dziedzinie nadal istnieje duże zapotrzebowanie w Chinach. Aktualnie uruchamiamy w prowincji Gansu kolejną - piątą krochmalnię. Jesteśmy dla Chin ważnym partnerem. Przygotowaliśmy im bazę produkcyjną, umożliwiającą przerób kilku tysięcy ton ziemniaka dziennie.

Prowadzone są negocjacje w sprawie dostaw linii technologicznych do produkcji modyfikatów krochmalowych dla przemysłu spożywczego. Gospodarkę chińską cechuje dynamiczny rozwój, zwłaszcza przemysłu produkcji żywności. Dla realizacji wspólnego celu, przyszłych inwestycji, negocjowana jest koncepcja utworzenia w Pekinie chińsko - polskiego instytutu badawczo - rozwojowego.

Jak te wszystkie zmiany odbiera załoga?

Załogę *Spomaszu* jest bardzo cierpliwa, wyrozumiała i zaangażowana w przemiany, jakie się w tej fabryce dokonują. Dzięki pracowniczej konsolidacji i wysiłkowi, możliwe są przemiany, jakich dokonujemy. Ich efekt uwidacznia się w bilansie ekonomicznym. *Spomasz* reguluje bieżące zobowiązania, oczywiście bez spłaty starego zadłużenia.

Warunki wynagrodzenia w spółkach jak i w fabryce państwowej są identyczne. Nie ma z tego powodu zadrzań. Niedawno podnieśliśmy pracownikom działu obróbki mechanicznej stawki szaszerowania. W zakresie zatrudnienia nie uniknie się jednak redukcji etatów, głównie w sektorze nieprodukcyjnym.

Większy reżim technologiczny i wymogi jakościowe stawiane wyrobom, wymuszają na załodze podnoszenie kwalifikacji. Jest to istotny element w podnoszeniu jakości produkcji.

Był moment, że Amica była chętna przejąć fabrykę. Jak pan teraz, z perspektywy czasu i dokonanych zmian, ocenia podjętą wówczas decyzję o wyborze innej drogi i zachowania swojej tożsamości?

Nie byłem przeciwny przejęciu fabryki przez Amikę. Oferta Amiki złożona rok temu Województwu Piłskiemu (organ założycielski firmy) nie uzyskała poparcia głównych wierzycieli *Spomaszu*. Nie mogła być sfinalizowana również ze względów prawnych.

Nie mogłem pozwolić sobie na bierność. Poświęciłem swój czas i energię na opracowanie koncepcji, która powinna wyjść fabryce, miastu i województwu na dobre. Wykorzystując wszystkie umiejętności załogi *Spomaszu*, można we Wronkach produkować nie tylko najwyższej jakości sprzęt gospodarstwa domowego, ale również nie gorsze jakościowo wyroby o produkcyjnym przeznaczeniu inwestycyjnym, które trafiają na rynki najbardziej uprzemysłowionych krajów. Będziemy małym, ale prężnym przedsiębiorstwem.

Przez długie lata Spomasz i dawniejszy Wromet były wiodącymi firmami we Wronkach, o których mówiło się z dumą. Oby tak pozostało. Dziękując panu za rozmowę, życzę załodze Spomaszu przezwyciężenia wszystkich problemów i dołączenia do grona najlepszych firm w kraju.

- Dziękuję.

Przedstawiamy nowego Gwardiana

Od prawie trzech miesięcy klasztorem zarządza nowy gwardian. Zastąpił na tym stanowisku ojca Izydora, któremu, w ramach rutynowej w zakoncie franciszkańskim rotacji, powierzono inne zadania. Imię ojca Tyberiusza zostało już wymienione we „Wronieckich Sprawach” w sierpniu, w związku ze zorganizowanym przez franciszkanów we Wronkach wypoczynkiem letnim dzieci powodźian. Teraz drukujemy pierwszą rozmowę „Wronieckich Spraw” z ojcem **Tyberiuszem Wiesławem Nitkiewiczem**, aby przybliżyć Czytelnikom postać nowego mieszkańca Wroniek, z którym - miejmy nadzieję - jeszcze większa grupa obywateli naszego miasta nawiąże współpracę.

WS: To pierwszy wywiad Ojca dla naszej gazety. Trzeba by jakoś zgrabnie zacząć tę rozmowę.

O. Tyberiusz: Myślę, że najważniejszym początkiem będzie skierowanie przede mnie słów wdzięczności za pomoc w zorganizowaniu pobytu w klasztorze dzieci z terenów powodzi. Słowa te chcę skierować do tych wszystkich osób, które pomogły, bez względu, czy reprezentowały tylko siebie, czy także instytucje i firmy. Ta szybka, chętna i gromadna pomoc zaskoczyła mnie. Muszę powiedzieć, że pierwszy kontakt z mieszkańcami Wroniek, w takich właśnie okolicznościach był nie tylko niesłychanie przyjemny, ale także daje powód do optymizmu, rodzi nadzieję na dobrą współpracę. Ta ludzka życzliwość, objawiana przy okazji pomagania ofiarom powodzi, przyczyniła się do naszego lepszego wzajemnego poznania.

WS: Dajmy jednak szansę poznania Ojca także tym, którzy z różnych względów nie zdążyli tego zrobić na początku lipca. Proszę o kilka zdań na temat drogi życiowej, która zaprowadziła Ojca do Wroniek.

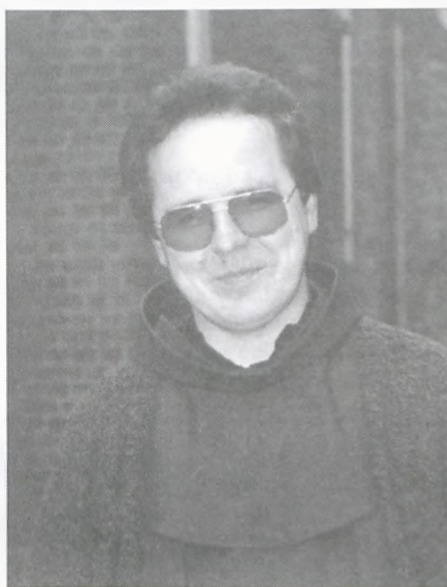
O. Tyberiusz: Pochodzę z Elbląga, urodziłem się w 1963 roku. Mija właśnie 15 lat, jak wstąpiłem do klasztoru, zaraz po szkole średniej. Znalazłem się w Prowincji Wniebowzięcia Matki Boskiej, w Katowicach-Panewnikach i tam ukończyłem seminarium duchowne. W roku 1989 przyjąłem święcenia kapłańskie, potem pracowałem w Katowicach-Panewnikach, Olsztynie, Toruniu, teraz trafiłem do Wroniek.

WS: Tak przy okazji. We Wronkach kojarzymy franciszkanów z brązowymi habitami, w Poznaniu na przykład można spotkać franciszkanów również ubranych na czarno. Są także określane różnymi nazwami. To są różne reguły zakonne?

O. Tyberiusz: Reguła jest zawsze jedna. Różne są regulaminy poszczególnych odmian rodziny franciszkańskiej. Formalnie istnieją trzy odmiany: franciszkanie konwentualni noszą czarne habity, franciszkanie - brązowe, kapucyni też brązowe. Potocznie wyróżnia się jeszcze wśród fran-

ciszkanów - bernardynów i reformatów. Nazwa bernardynów wzięła się od kościoła św. Bernarda w Krakowie, gdzie się na początku znaleźli. Bernardyni budowali duże klasztory i tworzyli liczne wspólnoty zakonne. Reformaci natomiast byli zwolennikami małych klasztorów i nielicznych wspólnot. Dopiero papież Leon XIII scalił różne wspólnoty franciszkańskie w jeden zakon.

WS: To nie tak dawno, ostatnia ćwiartka dziewiętnastego wieku. Notabene, Leon XIII miał też zasługi bezpośrednio dla Polski - jest znany nie tylko jako autor encykliki „Rerum novarum” formułującej społeczną doktrynę Kościoła, ale także

jako ten, który doprowadził do zakończenia Kulturkampfu w Niemczech. Ale wróćmy do naszych Wroniek. Jest Ojciec zwierzchnikiem naszego klasztoru...

O. Tyberiusz: Jestem przełożonym domu. Zwierzchnikiem jestem dla stale tu mieszkających zakonników. Klerycy z seminarium to odrębna grupa, dla nich nie jestem zwierzchnikiem, najwyżej pośrednio. Za seminarium odpowiadam w zakresie wszystkich rzeczy niezbędnych dla prowadzenia zajęć, mówiąc nieładnie - odpowiadam za bazę materialną.

WS: W klasztorze są zmiany osobowe - kto jest nowy, kto pozostał z kadry seminarialnej, poza rektorem i wicerektorem?

O. Tyberiusz: W składzie klasztoru pozostał ojciec Kasjan, pełni funkcję ojca duchownego.

WS: Coś podobnego do funkcji kapłana?

O. Tyberiusz: W dużym przybliżeniu. Pozostał jeszcze ojciec Jędrzej, profesor. Nowy jest wikary domu, zastępca gwardiana, ojciec Albert, a także ojciec Rufus, który jest prowincjalnym moderatorem duszpasterstwa powołań. Ale ci dwaj osta-

tni nie są związani z seminarium. No, ze zmian dotyczących wykładowców seminarium można jeszcze wymienić nominację ojca Adama Sikory na prowincjała.

WS: Słyszeliśmy o tym i bardzo się cieszymy. Gratulujemy tej zaszczytnej i odpowiedzialnej funkcji ojcu Adamowi. A jakie są najbliższe plany Ojca gwardiana na nowej placówce?

O. Tyberiusz: Planu wiąże się z kłopotami. To problemy z ogrzewaniem. Stary piec musiał trafić na złom, trzeba przed zimą zainstalować nowy. Brakuje na to pieniędzy. Ale jakoś będę musiał sobie poradzić, mam nadzieję, że nie zostanę sam z tym problemem. Nowy piec będzie ekologiczny, olejowy. Udało się z dziećmi powodzią, myślę, że i z tym problemem też sobie poradzimy. Trochę się z tego powodu opóźni adaptacja na pralnię, suszarnię i świetlicę pomieszczeń przy ul. Mickiewicza. Pomieszczenia dydaktyczne są przygotowane na początek roku akademickiego, choć i one w najbliższym czasie będą wymagać remontu. Trzeba też zrobić kuchnię z prawdziwego zdarzenia, tu się wydaje posiłki dla pięćdziesięciu osób.

WS: Poprzedni gwardian znany był z tego, że namiętnie kibicował piłce nożnej, nie opuszczał żadnego meczu Amiki. A jakie są prywatne zainteresowania Ojca?

O. Tyberiusz: No, ja aż tak zażartym kibicem nie jestem, ale na mecze też będę chodził, zwłaszcza jeżeli Amica będzie wygrywać. Już tę drużynę oglądałem na boisku. A prywatnie bardzo lubię czytać, zwłaszcza przy towarzyszeniu muzyki. Lubie też głosić rekolekcje.

WS: Na koniec jeszcze jedno pytanie. Jak jest ojca mocna strona w kontaktach z ludźmi? Czy Ojciec zamierza sobie ich zjednywać?

O. Tyberiusz: Myślę, że w zjednaniu ludzi może mi pomóc franciszkańska życzliwość, otwartość, uśmiech. Chciałbym tu, przy klasztorze, stworzyć wspólnotę ludzi, którzy będą się dobrze razem czuli. Chcę ich obecności, żeby to miejsce było wspólnie nasze. Chciałbym urządzić tu salę spotkań dla młodzieży, może także kawiarenkę. Taki ośrodek, gdzie można spędzić czas i pooddychać życzliwością.

WS: Mogę tylko życzyć, żeby się to Ojcu w pełni udało zrealizować. I żeby się Ojciec zawsze spotykał z taką pomocą, jak w sierpniu, przy okazji organizowania pobytu dla dzieci powodzi. Szczęście Boże.

Rozmawiał: Klemens Stróżyński

P.S. Poprzedni gwardian, ojciec Izydor służy Bogu i Bliźnim w klasztorze we Wschowie. Pozostał kibicom (kapelanem?) Amiki i przyjeżdża na jej mecze (do Wroniek).

997 KRONIKA POLICYJNA

4 października na os. Słowackiego musiał się zdziwić właściciel fiata 126p., który zastał swój samochód bez kół. Tego samego dnia, w Chojnie kierowca malucha wymusił pierwszeństwo przejazdu na motocyklicie. W wyniku wypadku pasażer motocykla trafił do szpitala.

* * *

5 października niedaleko Rzecina doszło do zderzenia jelenia z polonezem. Zwierzę zakończyło swój żywot, a uszkodzony samochód oddano do naprawy.

* * *

6 października na Strózkach pewien „artysta malarz” ujawnił swój talent - porysował opłastrę.

* * *

9 października na drodze Jasionna - Wronki miała miejsce kolizja drogowa. Kierowca fiata 126p. (będąc w stanie po użyciu alkoholu) podczas manewru mijania wjechał w tył wozu konnego.

- Zimą ławki nad jeziorem są niepotrzebne. Tak chyba pomyśleli złodzieje, kradnąc deski z ławek w ośrodku wypoczynkowym w Wartosławiu.

- W tym dniu prawidłowo zareagowali mieszkańcy Rzecina, wzywając patrol policji, aby zatrzymał nietrzeźwego motocyklistę. Sprawca, który zakłócił spokój rzecinian, wytłumażył się przed kolegami.

* * *

12 października w Nowej Wsi kierowca poloneza wyjechał z ulicy podporządkowanej i wymusił pierwszeństwo przejazdu na kierowcy

cinquecento, doprowadzając do wypadku. Na dwa samochody najechał jeszcze ford escort. Obrażenia ciała doznała pasażerka cinquecenta.

* * *

13 października. Od tego dnia nowe krzewy będzie miał w ogródku ten, kto je ukradł w Jasionnej.

* * *

15 października pecha mieli nieletni, którzy wysiadali z pociągu na tory. Nie zauważyli policjantów. Informujemy wszystkich (zwłaszcza zatrzymanych nieletnich), że perony zostały stworzone po to, by wysiadający z pociągu pasażerowie nie połamali sobie nóg o szyny i nie zostali przejechani przez inny pociąg. Zachęcamy więc do korzystania z peronów!

* * *

16 października na skrzyżowaniu ul. Chrobrego i Leśnej zderzył się renault z volkswagenem. Przyczyną kolizji była zbyt brawurowa jazda.

* * *

21 października na Strózkach włamano się do poloneza, skąd skradziono radiomagnetofon.

* * *

24 października w Mokru ujawniono mężczyznę, który przyjechał z Poznania, aby popełnić samobójstwo przez samookaleczenie. Dzięki natychmiastowej pomocy mężczyzna został uratowany.

* * *

25 października w Nowej Wsi włamano się do hurtowni Inter- Tank, skąd skradziono napoje. Czyżby włamywacze byli spragnieni?

- Tego samego dnia, w Dąbrowie w kolizji uczestniczyły dwa fiaty 126p. Na szczęście skończyło się na uszkodzeniu pojazdów. Przyczyną zderzenia okazały się złe warunki pogodowe (pierwsze opady śniegu). Zbliża się zima. Warunki na drogach są coraz gorsze. Zwracamy się do użytkowników dróg z prośbą o rozwagę.

- Kibice piłkarscy pamiętają ten dzień dokładnie, a szczególnie ci, którzy zostali zatrzymani za używanie słów wulgarnych na stadionie oraz ci, którym przeszkodzono w trakcie upiększania farbą ścian dworca PKP.

* * *

26 października w Ćmachowie miała miejsce kolizja drogowa, w której udział wzięli maluch i renault.

- W tym dniu skradziono kolejny radiomagnetofon. Ciekawe jest to, że powtarza się marka samochodu. Właściciele polonezów, strzeżcie się!

- Tegoż dnia zatrzymano nieletniego, który kierował motocyklem bez wymaganych uprawnień.

* * *

27 października w Nowej Wsi doszło do pożaru budynku gospodarczego. Z wstępnych ustaleń wynika, że przyczyną była niedrożność przewodu kominowego.

* * *

28 października na ul. Chrobrego przejeżdżający samochód ciężarowy marki mercedes uszkodził dwa maluchy. Jak się okazało, przyczyną kolizji było nagłe, w trakcie jazdy otworzenie się klapy przyczepy.

FRANZ II

(Opracowano na podstawie informacji udzielonych przez z-cę komendanta KP Wronki, st. asp. W. Warosia.)

Wroniecki Kupiec Roku 1997

Wroniecki Oddział Zrzeszenia Handlu, Gastronomii i Usług prowadzi konkurs na najlepszego handlowca i najlepszą placówkę handlową we Wronkach. Konkurs połączono z plebiscytem dla Czytelników „Wronieckich Spraw”

WRONIECKI KUPIEC ROKU 1997

Nazwa placówki handlowej

Adres placówki

Imię i nazwisko zgłaszającego

Adres zamieszkania

Kandydat zasługuje na tytuł ze względu (podkreślić) na:

* bogaty wybór towarów * miłą obsługę * niską cenę

* dostępność (czas otwarcia) * estetykę wnętrza

Zostanie przyznany tylko jeden tytuł (bez podziału na poszczególne branże). Nagrodą dla zwycięzcy konkursu będzie dyplom oraz duża samoprzylepna naklejka z napisem „Wroniecki Kupiec Roku 1997” służąca do oznakowania sklepu.

● Kandydatów zgłaszają klienci sklepów poprzez nadesłanie do redakcji „Wronieckich Spraw” wypełnionych kuponów konkursowych, wyciętych (wyłącznie) z gazety.

● Wszystkie nadesłane kupony konkursowe biorą udział w losowaniu cennych nagród rzeczowych.

● Nominację do tytułu otrzymają te placówki, na które wpłynę 20 zgłoszeń (kuponów), dokonanych przez różne osoby.

● Laureata konkursu wyłonią organizatorzy, zgodnie z ustalonym regulaminem, który jest do wglądu u prezesa Zarządu Oddziału WZHGiu we Wronkach, Antoniego Przewoźnika (w siedzibie Zarządu Społem PSS).

Dotychczasowy plan konkursu, na podstawie nadesłanych kuponów przedstawia się następująco: SEZAM - 5 głosów, PEN MARKET, OSKAR MARKET i DELIKATESY (PSS, Rynek) - po 4 głosy, ULTRAVOX - 3 głosy, PASMANTERYJNO - ODZIEŻOWY (przy Kościuszki) - 2 głosy, RZEŹNIK (Ratajczak), SZMARAGD, PAWILON SPOŁEM (Zamość), PREZENT, SKLEP SPOŻYWCZY (J. Lisowski), PAWILON SPOŁEM (przy Staszica) - po 1 głosie.

ŻAGLE. Zakończenie sezonu

Navigare necesse est - żeglowanie jest dla życia niezbędne - powiadali starożytni Rzymianie. Niestety, w naszym klimacie, w odróżnieniu od rzymskiego, nie da się żeglować przez okrągły rok. Dlatego 5. Wodna Drużyna Harcerska z Wroniek we wrześniu, jak co roku, zakończyła sezon żeglarski.

W tym roku zamknięcie sezonu nastąpiło w dniu 13 września br. i miało szczególnie uroczysty charakter. Odbyło się - jakżeby inaczej - w hangarze w Samołężu, na przystani Ringabulina. Miejsce w ostatnim roku wypiękniano, dokonano kolejnych remontów, zagospodarowano część kuchenną, wykonując szafki, pozyskano z Amiki kuchenkę gazową. Jachty uzyskały nowe żagle, a kolejna grupa harcerzy (dwóch chłopców i dziewczyna) w tym roku używała patent żeglarza jachtowego. Były więc powody do uroczystego podsumowania.

Żeglarze zaprosili na zakończenie sezonu sponsorów drużyny oraz osoby, które pomagały w działalności harcerzy. Chętni i odważniejsi spośród gości wzięli udział

w wieczornym rejsie po jeziorze (wśród ryzykantów znalazł się burmistrz K. Michalak, narażając gminę Wronki w trudnym, przedwyborczym okresie na bezkrólewie). Rejs zakończył się bez ofiar,

Chleb na bardzo długi rejs...

więc komplet zaproszonych gości zasiadł przy ognisku. Kiedy deszcz ugasił ogień, przyjęcie kontynuowano w hangarze. Na stołach czekały produkty świnioobicia, ciasta wytworzone przez GS oraz prawdziwy, wiejski chleb, upieczony w Chojnie.

Uczciowanie, a potem śpiewy i tańce odbywały się przy dźwiękach zaimprovizowanej kapeli rodzinnej państwa Kirsztajnow.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się ojcowie miasta: burmistrz Kazimierz Michalak z zastępcą, Bogdanem Szymkowiakiem oraz sponsorzy i osoby zaprzyjaźnione z drużyną: Jerzy Starzonek, Alfred Piotrowski, Janusz Wojtyniak, Romuald Ajchler, Andrzej Janeda, Ryszard Grzegorzewski, Włodzimierz Piwosz, a także przedstawiciel WBK Poznań, p. Kłos i dyrektor Hochlandu, J. Tomaszewski. Dopisali również rodzice młodocianych żeglarzy.

Sposobność do ponownego spotkania w gronie wilków morskich (może raczej jeziornych) będzie w ostatnią sobotę kwietnia, na tradycyjnym balu żeglarskim w sali Domu Kultury. Wszystkich, którzy lubią łapać wiatr w żagle, serdecznie zapraszamy. A wszystkim, którzy swoją pracą lub innym wkładem wspierają działalność drużyny, składamy tą drogą serdeczne podziękowania.

Bożena Stróżyńska

ZJAZD TOWARZYSTW

W dniach 5-6 października br. Rada Krajowa Regionalnych Towarzystw Kultury, wspólnie z Wielkopolskim Towarzystwem Kulturalnym oraz z Towarzystwem Miłośników Gniezna, zorganizowała w Gnieźnie i Śmiełowie imprezę „Wielkopolskie Spotkania Regionalne” pod hasłem: „Regionalne... narodowe... uniwersalne”. Na tę ogólnopolską imprezę zostało zaproszone Towarzystwo Miłośników Ziemi Wronieckiej, reprezentowane przez Mariana Radomskiego i Janusza Łopatę-Łowińskiego.

Program zjazdu był bardzo atrakcyjny i przedstawiał się następująco: 5.10.1997 r. uczestnicy spotkali się na zbiorce przy pomniku Bolesława Chrobrego, w pobliżu

Katedry, a następnie udali się do jej wnętrza, by uczestniczyć we Mszy św., specjalnie im poświęconej, koncelebrowanej przez księdza biskupa. Po nabożeństwie zwiedzili zbiory Muzeum Archidiecezjalnego, w tym eksponowaną w nim okolicznościową wystawę, dotyczącą życia i śmierci św. Wojciecha, uznanego obecnie za patrona całej Europy.

Po południu regionaliści z różnych miast polskich złożyli kwiaty przy pomniku tego świętego. Odsłonięcie i poświęcenie tego pomnika miało miejsce w czerwcu, podczas pobytu Ojca św. w Gnieźnie. Autorem tego pięknego monumentu jest Jerzy Sobociński, czołowy polski rzeźbiarz, urodzony w roku 1932 w pobliskich Pniewach. Nie-

stety, lokalizacja tego dzieła nie wydaje się zbyt fortunna, ponieważ tłem dla niego jest nieciekawa bryła kościoła garnizonowego z pierwszej połowy XIX wieku, niegdyś ewangelickiego.

Następnie uczestnicy sympozjum wzięli udział w sesji, zatytułowanej „Trwałe wartości obchodów tysiąclecia śmierci świętego Wojciecha”, wysłuchując długiego okolicznościowego referatu prezydenta Gniezna, dra Bogdana Trepińskiego, wygłoszonego pięknie *ex capite* (bez posługiwania się notatkami).

W drugim dniu spotkania udano się do Śmiełowa, do muzeum (oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu), poświęconego Adamowi Mickiewiczowi, który przebywał tu nielegalnie pod nazwiskiem Adam Muhl, po upadku powstania listopadowego (22.08.-8.09.1831 r.), goszcząc u właścicieli tej wspaniałej klasycystycznej rezydencji z 1797 roku, państwa Ostroróg-Gorzeńskich, jako domowy nauczyciel ich dzieci.

W jednej z pięknych komnat, wypełnionych antykami, wysłuchano niezwykle interesujących wykładów: prof. Zofii Trojanowiczowej „Mickiewiczowska Wielkopolska” (w przyszłym roku przypada dwusetna rocznica urodzin naszego wieśca) oraz prof. Urszuli Kaczmarek „Wielkopolska edukacja regionalna”. Obie panie są pracownikami naukowymi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

[j, i-1]

KONKURS

Wroniecki Ośrodek Kultury, Towarzystwo Miłośników Ziemi Wronieckiej i Redakcja Wronieckich Spraw ogłaszają konkurs na

SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ i STROIK ŚWIĄTECZNY

Wszystkie zgłoszone do konkursu prace zostaną wyeksponowane na wystawie w Muzeum Regionalnym, a najładniejsze i najciekawsze zostaną nagrodzone. Prace należy dostarczyć do siedziby Wronieckiego Ośrodka Kultury (ul. Poznańska 59), lub do Redakcji Wronieckich Spraw (w muzeum), do dnia 12 grudnia 1997 r.

Gabinet Chirurgiczny

DR JANUSZ RENN

Wronki, ul. Powstańców Wlkp. 23

PRZYCHODNIA ZAKŁADOWA „SPOMASZ”

czynny: wtorki, w godz. 16⁰⁰-17⁰⁰

- Leczenie i diagnostyka
- Wykonywanie drobnych zabiegów chirurgicznych

AGFA

Punkt przyjęć usług fotograficznych
Sklep „MATEO” - Wronki, Rynek 18

- obróbka wszystkich filmów w proc. C-41
- odbitki z połyskiem lub w macie, formaty: od 9x13 do 15x21
- bezpłatne foliowanie negatywu i gratis albumy do prac
- czas oczekiwania: 1 dzień!

OKAZJA!

- Przy obróbce filmu zakupionego w „MATEO” rabat - 10% usługi
- Wycięte z gazety logo firmy uprawnia do zakupu filmu 20024 AGFA po obniżonej cenie: 7,90 zł.

Przedsiębiorstwo CZEDO ZATRUDNI: kierowcę

(kat. prawa jazdy „B”)

Oferuję w sprzedaży

- butle gazowe od 2 do 11 kg
  - węże do gazu propan-butan
  - reduktory butlowe
  - promienniki i ogrzewanie gazowe
- Wronki, ul. Piękna 42
Tel. 254-11-12

**PRYWATNE
GABINETY LEKARSKIE**
Wronki, ul. Klasztorna 2
Tel. 254-08-89

OKULISTA

dr Sylwester Cybulski
LECZENIE CHOROÓB OCZU

- soczewki kontaktowe (wszystkie światowe firmy)
  - płyny i tabletki enzymatyczne
- Przyjmujemy we wtorki od godz. 16⁰⁰

HOMEOPATIA

dr Michał Eicke

Choroby nerwicowe, astma, bóle głowy, nadmierne pocenie się, usuwanie przykrego zapachu potu, zmiany klimakteryjne, częste infekcje dróg oddechowych, choroba wrzodowa, wszelkie schorzenia przewlekłe
Przyjmuje w czwartki od godz. 16

ORTOPEDA-TRAUMATOLOG

lek. med. Maciej Krajewski

CHOROBY KOLANA

Przyjmuje w środy w godz. 17⁰⁰-18³⁰
● wizyty domowe zgłaszać telefonicznie
Tel.: 0-601-704970

BIURO RACHUNKOWE

Proponuje Państwu następujące usługi:

- prowadzenie ksiąg handlowych
- prowadzenie ksiąg przychodów i rozchodów
- deklaracje podatkowe PIT i VAT
- prowadzenie spraw pracowniczych

Zgłoszenia tel. (067) 254-17-82
osobiste w czwartki w godz. 17⁰⁰-20⁰⁰
R. K. Marciniak
Stróżki 97/a/7; 64-510 Wronki

SPRZEDAM DZIAŁKĘ

o powierzchni 260 m kw.
na terenie Pracowniczych
Ogrodów Działkowych
im. Tadeusza Kościuszki
przy ul. Powstańców Wielkopolskich
Cena do uzgodnienia
Tel. 254-01-57

**doradztwo - wykonawstwo
sprzedaż - transport**

P.P.U.H. PROMOTECH
Brzeźno 20, Tel. 255-19-83

POLECA TANIO

POKRYCIA DACHOWE:

- ondura ● eternit (wym. 2,00 x 1,25 m; 2,00 x 0,94 m; 1,75 x 1,13 m)
- ☞ blachy dachówkopodobne - fińska Rautaruukki (cięte na wymiar)
- ☞ folie dachowe zbrojone
- okna dachowe ● farby ochronne

MATERIAŁY IZOLACYJNE:

(przedstawicielstwo Rockwool Polska)

- wełna mineralna ● styropian
- styrosuprema

BOAZERIA PCV (Siding - USA)
RYNNY I PŁYTY PCV

Wczesne wykrycie i leczenie
zapobiega bólom, zwyrodnieniom
i złamaniom kości
prowadzącym do kalectwa

OSTEOPOROZA

W dniu 17 listopada od godz. 15⁰⁰
w Przychodni Zakładowej „SPOMASZ-u” we Wronkach

(ul. Powstańców Wielkopolskich 23)

prorowadzone będą badania kości - oznaczenie gęstości kości

APARATEM NOWEJ GENERACJI DTX-200 - Cena badania 45 zł

Zapisy codziennie osobiście lub telefonicznie
pod numerem: 254-05-61 w. 120 w godz. od 8⁰⁰ do 15⁰⁰

KOREPETYCJE

z zakresu szkoły podst. i średniej

FIZYKA, CHEMIA

Tel.: (067) 25-40-693

DROBNE

- ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem. Warunki do uzgodnienia. Tel. 254-16-15

WYKAZ WIĘŹNIÓW POLAKÓW ZMARŁYCH W WIĘZIENIU WE WRONKACH W LATACH OKUPACJI 1939-45 (cz. VII)

Listę sporządził zaraz po zakończeniu wojny przebywający wówczas w więzieniu mieszkaniec Wronek, nieżyjący już Roman Ratajczak. Została zestawiona na podstawie znajdujących się wówczas w więzieniu rejestrów więźniów, do których Roman Ratajczak miał dostęp. Po wyniesieniu jej z zakładu lista była przechowywana w domu autora aż do czasu, gdy członek rodziny Romana Ratajczaka, Andrzej Bosacki, przekazał ją Towarzystwu Miłośników Ziemi Wronieckiej.

Lista sporządzona została na podstawie spisów prowadzonych w więzieniu, nie zawsze starannie, także warunki sporządzania odpisu mogły wpłynąć na zdeformowanie nazwy miejscowości, nazwiska bądź daty. Oczekujemy, że Czytelnicy, którzy mogą wnieść uzupełnienia czy komentarze, dotyczące znanych im osób lub faktów, skontaktują się z redakcją. Niniejszy odcinek jest ostatni. Informacje od czytelników opublikujemy w następnym numerze „Wronieckich Spraw” [RED.]

Lp.	Nazwisko i imię	Data ur.	Miejsce urodzenia	Ostatnie m-sce zamieszk.	D. zgonu
691.	Janikowska Marianna	03.11.1887	Dąbrowa pow. Koło	Koło	03.08.1943
692.	Helwich Marian	30.10.1882	Gdańsk	Gdańsk	04.08.1943
693.	Wojciechowski Marian	21.11.1923	Gniezno	Gniezno	08.08.1943
694.	Rodecka Franciszka	10.06.1886	Skulska Wieś pow. Konin	Konin	16.08.1943
695.	Precz Walenty	29.01.1883	Trzemeszno pow. Krotoszyn	?	17.08.1943
696.	Konopacki Julian	13.01.1899	Radziejów pow. Nieśawa	Radziejów pow. Nieśawa	17.08.1943
697.	Organiściak Agnieszka	07.04.1890	Śrem	Śrem	27.08.1943
698.	Gnaliński Franciszek	01.01.1888	Lutomek pow. Międzybóże	Poznań	07.09.1943
699.	Panczkowski Władysław	02.04.1898	Wągrowiec	Poznań	09.09.1943
700.	Bazuka Franciszek	09.09.1881	Gniezno	Gniezno	09.09.1943
701.	Rosik Walerian	13.02.1886	Bryłowo	Poznań	10.09.1943
702.	Piotr Józefa	04.03.1872	Kniszewo pow. Poznań	Igrzyna pow. Oborniki	11.09.1943
703.	Rybacka Stefania	31.10.1921	Ślawsko Dobrze pow. Mogilno	Strzelno	14.09.1943
704.	Gumny Marian	20.10.1883	Ordyn pow. Szamotuły	Szamotuły	20.09.1943
705.	Konieczny Marcin	08.11.1889	Kieboszyn	Poznań	28.09.1943
706.	Karciszewicz Jan	08.05.1884	Żnin	Oborniki	16.10.1943
707.	Fryder Józefa	22.06.1880	Konkolewo pow. Grodzisk	Śrem	19.10.1943
708.	Rybak Franciszek	17.09.1899	Częstochowa	Poznań	21.10.1943
709.	Szafrański Jan	17.05.1910	Poznań	Poznań	23.10.1943
710.	Maćkowiak Weronika	11.01.1876	Karczewo pow. Gniezno	Łopiechówko pow. Oborniki	24.10.1943
711.	Pacholska Katarzyna	11.07.1879	Gostyń	Poznań	30.10.1943
712.	Przybył Marianna	04.09.1874	Gablin pow. Środa		30.10.1943
713.	Zielewska Aniela	23.12.1888	Gosławice pow. Konin	Gosławice pow. Konin	03.11.1943
714.	Maszyński Józef	05.02.1896	Ślunowo pow. Września	Ślunowo pow. Września	17.11.1943
715.	Łakomy Adalbert	27.03.1887	Zajączki pow. Ostrzeszów	Goślin pow. Oborniki	18.11.1943
716.	Makowski Stanisław	31.08.1885	Środa	Środa	19.11.1943
717.	Schorodski Sylwester	09.12.1905	Poznań	Poznań	21.11.1943
718.	Matelski Stanisław	27.10.1875	Żnin	Żnin	27.11.1943
719.	Nadstaga Franciszek	20.10.1898	Kunowo pow. Szamotuły	Szamotuły	30.11.1943
720.	Kubiak Maria	31.01.1902	Rogowo pow. Żnin	Inowrocław	04.12.1943
721.	Kulczyński Tomasz	23.11.1879	Pawłowo pow. Gniezno	Graby pow. Gniezno	14.12.1943
722.	Zorański Józef	05.12.1877	Aleksandrowo	Aleksandrowo	14.12.1943
723.	Techner Maria	06.06.1882	Korzykowo pow. Śrem	Szamotuły	26.12.1943
724.	Śmieszalski Władysław	11.12.1914	Gostynin	Gostynin	26.12.1943
725.	May Bronisław	30.08. ?	Poznań	Poznań	27.12.1943
726.	Filary Adalbert	28.03.1881	Bielczewo pow. Ostrowo	Ptuszek pow. Szubin	29.12.1943
727.	Godnik Stanisław	01.06.1880	Senftenburg pow. Kottbus	Mogilno	31.12.1943
728.	Stroiński Franciszek	22.08.1901	Śliszewo pow. Nieśawa	Inowrocław	03.01.1944
729.	Białasik Franciszek	28.03.1892	Trzebaw pow. Poznań	Poznań	09.01.1944
730.	Osifiska Zofia	22.07.1904	Kłodawa pow. Kłodawa	Kłodawa	10.01.1944
731.	Piotr Józef	1.02.1897	Oborniki	Oborniki	11.01.1944
732.	Chmielarz Jakub	18.07.1883	Kopanina pow. Szamotuły	Szamotuły	11.01.1944
733.	Nowak Władysław	08.08.1875	Szamocin pow. Chodzież	Szamocin pow. Chodzież	11.01.1944
734.	Kicz Michał	02.08.1875	Czarnków	Czarnków	11.01.1944
735.	Mierzwiński Władysław	04.06.1909	Romblin pow. Inowrocław	Poznań	16.01.1944
736.	Łuczak Franciszek	25.02.1966	Witkowo pow. Środa	Witkowo pow. Środa	23.01.1944
737.	Pawlak Jan	18.05.1873	Celowo pow. Krotoszyn	Poznań	23.01.1944
738.	Bartkowiak Walenty	7.01.1885	Żerniki pow. Mogilno	Inowrocław	11.02.1944
739.	Grzybowska Helena	25.05.1902	Sycyn pow. Oborniki	Szamotuły	14.02.1944
740.	Ziemski Jan	22.03.1913	Zagzewo pow. Konin	Konin	20.02.1944
741.	Nowicki Janusz	29.03.1928	Inowrocław	Inowrocław	24.02.1944
742.	Meller Franciszek	18.07.1923	Toruń	Ostromecko pow. Chełmno P.	25.02.1944
743.	Czarnecki Franciszek	17.06.1903	Poznań	Poznań	28.02.1944
744.	Kurek Kazimierz	12.02.1877	Popyska pow. Śrem	Rzgowo pow. Wągrowiec	03.03.1944
745.	Wysocka Wiktoria	07.11.1913	Poznań	Poznań	08.03.1944
746.	Czajkowska Michalina	17.09.1893	Dobierzyn pow. Grodzisk	Buk pow. Grodzisk	08.03.1944
747.	Kędziński Jan	18.02.1925	Opielanka pow. Nieśawa	Opielanka pow. Nieśawa	12.03.1944
748.	Sikora Antoni	08.09.1922	Wronki	Wronki	16.03.1944

Lp.	Nazwisko i imię	Data ur.	Miejsce urodzenia	Ostatnie m-sce zamiesz.	D. zgonu
749.	Mulczyński Wincenty	06.07.1883	Koło pow. Śrem	Puszczykowo pow. Poznań	17.03.1944
750.	Pludra Jan	23.06.1873	Słupia Kapitulna pow. Rawicz	Rawicz	26.03.1944
751.	Lewandowski Michał	15.08.1889	Podgaj pow. Nieszawa	Przysiek Górny pow. Nieszawa	31.03.1944
752.	Wolny Edmund	16.11.1920	Poznań	Poznań	02.04.1944
753.	Juszczak Franciszek	15.10.1921	Lomenta pow. Kutno	Kutno	04.04.1944
754.	Paprzycki Mieczysław	28.12.1922	Nowe Miasto pow. Jarocin	Zaniemyśl pow. Środa	06.04.1944
755.	Józefczak Damazy	01.01.1918	Podgaj pow. Nieszawa	Runnau, Metzekreis	13.04.1944
756.	Błażej Antonina	03.05.1877	Trzebowo pow. Krotoszyn	Sobiejucho pow. Szubin	21.04.1944
757.	Franek Andrzej	27.11.1875	Kotowo pow. Grodzisk	Gostyń	22.04.1944
758.	Jarzębowski Władysław	12.11.1880	Czarnona pow. Poznań	pow. Oborniki	27.04.1944
759.	Pawlak Marian	24.07.1924	Poznań	Poznań	29.04.1944
760.	Kowalska Franciszka	09.03.1885	Kołeńskie pow. Kutno	Kutno	02.05.1944
761.	Nowak Stanisława	31.03.1892	Gajewniki pow. Łask	Stawiszyn pow. Kalisz	03.05.1944
762.	Jóźwiak Wincenty	17.10.1885	Żnin	pow. Poznań	05.05.1944
763.	Wenderski Jan	18.12.1893	Pudliszki pow. Gostyń	Bojanowo pow. Rawicz	27.05.1944
764.	Ceglarz Grzegorz	18.05.1909	Łowin pow. Międzychód	Radogoszcz pow. Międzychód	30.05.1944
765.	Kniat Zdzisław	11.04.1911	Kresowo pow. Środa	Poznań	04.06.1944
766.	Stochaj Kazimierz	16.02.1917	Hamrzysko pow. Czarnków	Hamrzysko pow. Czarnków	05.06.1944
767.	Lubacki Michał	24.08.1909	Opatówek pow. Kalisz	Poznań	06.06.1944
768.	Podczaska Apolonia	08.02.1888	Witonia pow. Łęczyca	pow. Kutno	30.06.1944
769.	Kaczmarek Wencel	28.02.1915	Kornin pow. Kościan	Poznań	01.07.1944
770.	Rewers Józef	21.01.1885	Ostrowo pow. Gniezno	Krosinko pow. Śrem	04.07.1944
771.	Wawrzyniak Adam	11.12.1874	Sikorzyn pow. Gostyń	Lasek pow. Poznań	05.07.1944
772.	Troeblich Anton	01.06.1911	Lipia Góra pow. Chodzież	Lipia Góra pow. Chodzież	14.07.1944
773.	Ochowiak Józef	07.03.1866	Pierśno pow. Śrem	Stara Górka pow. Poznań	15.07.1944
774.	Powicki Władysław	16.07.1885	Konin	Słupca	17.07.1944
775.	Kozior Michał	18.05.1907	Majdan	Świerdzin pow. Gniezno	17.07.1944
776.	Wieliczko Franciszek	22.12.1887	Wielona pow. Kowno	Powidz pow. Gniezno	29.07.1944
777.	Plewński Jan	21.12.1909	Herno, Westfalia	Godań pow. Gostyń	01.08.1944
778.	Walczak Wiktoria	10.12.1874	Ostromeża pow. Mogilno	Gaj pow. Gniezno	03.08.1944
779.	Stronclik Franciszek	04.10.1925	Poznań	Poznań	09.08.1944
780.	Kaźmierczak Wojciech	31.03.1901	Strzelno pow. Mogilno	Strzelno pow. Mogilno	12.08.1944
781.	Laskowska Małgorzata	04.07.1886	Rembowo pow. Gostynin	Skrzyńeczki pow. Włocławek	01.09.1944
782.	Jurmuż Stanisław	01.09.1889	Murzin pow. Żnin	Wagrowiec	01.09.1944
783.	Pawlak Katarzyna	02.03.1896	Wiesławice pow. Poznań	Wojnowice pow. Grodzisk	07.09.1944
784.	Rydzewski Antoni	08.12.1896	Iwanowo pow. Włocławek	Kwiatków pow. Łęczyca	14.09.1944
785.	Wieczorek Władysław	13.10.1915	Brzeźno pow. Czarnków	Brzeźno pow. Czarnków	19.09.1944
786.	Majchrowski Piotr	15.04.1900	Kunów pow. Wieluń	Swiba pow. Kępno	21.09.1944
787.	Kryński Bronisław	10.05.1920	Szcypioro pow. Kalisz	Podkoce pow. Ostrowo	30.09.1944
788.	Stelcer Rudolf	13.04.1902	Stefanowo pow. Warszawa	Brzeźno pow. czarnków	06.10.1944
789.	Kmiecik Piotr	27.06.1881	Nikoszki pow. Kościan	Wronczyn pow. Poznań	14.10.1944
790.	Borowski Adam	06.02.1898	Brzuszów pow. Opoczno	Brzuszów pow. Opoczno	14.10.1944
791.	Szymurska Janina	06.04.1905	Gutów pow. Koło	Gutów pow. Koło	26.10.1944
792.	Siwczak Michał	11.09.1878	Dopiewo pow. Poznań	Dopiewo pow. Poznań	02.11.1944
793.	Niewiadomski Józef	15.08.1908	Żychlin	Żychlin	09.11.1944
794.	Zimny Michał	21.08.1884	Poznań	Poznań	07.12.1944
795.	Szala Stanisław	19.04.1884	Zamysłowo pow. Poznań	Winiary pow. Poznań	11.12.1944
796.	Czoliński Franciszek	06.10.1882	Nieszawa pow. Krotoszyn	Krotoszyn	13.12.1944
797.	Ruszkiewicz Marianna	23.12.1894	Górki Pęcławskie pow. Łowicz	Górki Pęcławskie pow. Łowicz	16.12.1944
798.	Nowak Franciszek	06.10.1894	Ujście pow. Chodzież	Ujście pow. Chodzież	20.12.1944
799.	Wiencławski Władysław	19.04.1912	Bydgoszcz	Warszawa	23.12.1944
800.	Woźniak Stanisław	12.04.1900	Polanowo pow. Gniezno	Trzuskoron pow. Gniezno	30.12.1944
801.	Szachcińska Marta	05.02.1881	Duszniki pow. Szamotuły	Rogoźno	31.12.1944
802.	Kowalska Wiktoria	05.02.1881	Schlešno pow. Żnin	Szydłowo pow. Mogilno	08.01.1945
803.	Włoszkiewicz Tadeusz	06.05.1909	Poznań	Poznań	11.01.1944
804.	Denys Wojciech	04.04.1881	Łódź	Łódź	23.01.1944

Uwaga, prostujemy: nazwisko więźnia zapisanego w poz. 406, zmarłego 11.09.1942 r., powinno brzmieć: Piotrowiak, a nie: Piotrowski..

NASI NAUCZYCIELE

Wielka społecznica

Są na wroneckim cmentarzu groby niemal zapomniane. Nazwiska wyrte na nagrobkach często niewiele mówią młodemu pokoleniu. A przecież niejednokrotnie spoczywają tam ludzie, którzy wielką część swojego życia poświęcili właśnie mieszkańcom Wronek. Staramy się przypominać ich imiona, staramy się mówić o tym, co dobrego dla naszego miasta, co dla bliźnich uczynili. Jedną z takich osób jest nauczycielka, **Joanna Drecka**.

Urodziła się w roku 1902, w pobliskim Kwilczu. Gimnazjum kończyła w Pniewach, liceum im. Dąbrowski w Poznaniu dało jej uprawnienia do nauczania w szkołach. Od roku 1922 rozpoczęła pracę zawodową, najpierw ucząc w szkole wydziałowej w Inowrocławiu, potem, od 1923 roku, w Międzychodzie. W roku 1925 przeniosła się do Wronek i rozpoczęła nauczania w szkole wydziałowej, a po jej likwidacji w roku 1931, w szkole powszechnej. W latach 1936-39 pracowała w szkole w Obrzycku, po czym powróciła do Wronek.

W czasie okupacji Joanna Drecka pracowała jako robotnica we wroneckiej fabryce metalurgicznej oraz jako pracownik biurowy w przedsiębiorstwie budowlanym. Tak naprawdę nie zerwała kontaktów z zawodem, poświęciła się bowiem tajnemu nauczaniu. Pomieszczenia dla tych tajnych kompletów użyczył wronecki cukiernik, pan Piechowiak.

Poślubiony krótko przed wojną mąż Joanny Dreckiej, Tadeusz, także nauczyciel, trafił w czasie okupacji do obozu koncentracyjnego. Pobyt tam odcisnął się tak na jego zdrowiu, że krótko po wojnie, w roku 1948, zmarł.

Joannę Drecką pamiętam jako nauczycielkę Szkoły Podstawowej nr 1, do której uczęszczałam od 1957 roku. Robiła wrażenie groźnej, ale przy pierwszych kontaktach pozyskiwała sympatię dzieci. Prowadziła drużynę zachowawczą, posiadała stopień harcerski przewodnika. Należałam do tej drużyny, chodziliśmy na wycieczki, zdobywaliśmy sprawności harcerskie, urządzaliśmy biwaki na terenie (wówczas dziewczym) obecnego osiedla Borek. Na drewnianym wózku woziliśmy ogromny kocioł, w którym na biwaku gotowała się zupa o niepowtarzalnym smaku. Naczylnia myśliśmy w Warcie, która wówczas do tego celu jeszcze się nadawała. Śpiewaliśmy piosenki, z których najbardziej zapadła mi w pamięci „Gdy szedłem raz od Warty”.

W dniu, w którym Gagarin poleciał w kosmos, Joanna Drecka urządziła lekcję w plenerze. Zaprowadziła nas na pole, na Borku, gdzie

Joanna Drecka między wychowankami - zespół teatralny w SP-1

z zadartymi głowami nabożnie wlepialiśmy oczy w puste niebo, daremnie wyglądając podróżującego w przestworzach kosmonauty. Dziś wygląda to może nieco naiwnie, ale w ten sam sposób reagowało mnóstwo ludzi, nie tylko w Polsce, ale nawet w Stanach Zjednoczonych.

Joanna Drecka prowadziła także artystyczne kółka zainteresowań. Przygotowywała przedstawienia szkolne oraz występy dla mieszkańców Wronek, z przeróżnych okazji. Stroje do tych przedstawień przygotowywały matki młodych artystów. Szczególny talent w zakresie produkcji kostiumów wykazywały panie Stanisława Małecka i Bartoszevska, które również nas ubierały przed występami i opiekowały się nami. Dzieci tych pań także występowały w przedstawieniach. Myślę, że z tamtych doświadczeń i z atmosfery tamtych przedstawień wzięło się moje również upodobanie do organizowania występów szkolnych.

Oprócz wymienionych zajęć Joanna Drecka udzielała prywatnych lekcji języka niemieckiego, angielskiego i francuskiego.

Zachowała się w mojej pamięci jako człowiek bardzo oddany pracy z młodzieżą, ciągle zabiegana, niejednokrotnie bez obiadu, do późnych godzin wieczornych spędzała czas w szkole. Drobną, szczupłą sylwetka tej na pozór groźnej, a naprawdę tylko bardzo energicznej osoby utkwiła trwale w mojej pamięci. Nie wiem, skąd brała tyle siły, tyle zapału. Myślę, że potrafiła pokochać swoją pracę i dlatego rano tryskała energią, a i wieczorem nie było widać po niej zmęczenia. Kiedy w trudniejszych chwilach przypominam sobie jej niespożytą energię, pomaga mi to w pokonywaniu trudności w mojej pracy.

Bożena Stróżyńska

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

ZMARŁ ROMAN KOMASA

13 października na junikowskim cmentarzu w Poznaniu odbył się pogrzeb zmarłego w 63. roku życia, utalentowanego piłkarza i wyróżniającego się trenera, Romana Komasy. Jako dwudziestoletni młodzieniec był zawodnikiem wroneckiej drużyny w sezonie 1954/55. Starsi wroneccy piłkarze grający z nim (np. Henryk Biskup, Józef Błaszk, Staszek Filipowski, Kazimierz Wrembel) bądź kibice - uczestnicy meczów na Trynce, pamiętają zapewne szczegółowo, niewysokiego i raczej niepozornego jak na sportowca - zawodnika, który zadziwiał wspaniałą techniką, szybkością i postawą fair play, tudzież żywiołowością i poczuciem humoru.

Ś.p. Roman Komasa urodził się w Bydgoszczy, w znanej rodzinie cenionego kowala na Szwederowie, popularnej w tym mieście dzielnicy, będącej odpowiednikiem poznańskiego Chwaliszewa. Do Wronek sprowadził Komasę piłkarz Jarocho Machowina, z którym razem studiował podówczas na I roku Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu (obecnie Akademia Wychowania Fizycznego). Ówczesny trener „Spójni” popularny Henryk Kaczmarek, był niezwykle zadowolony z poznania nowego, świetnego zawodnika, niestety, na krótko, gdyż Roman musiał powrócić do AZS-u, skąd się „urwał”.

Przerwawszy studia, ten utalentowany piłkarz powrócił do Bydgoszczy, do macierzystej I-ligowej „Polonii” i następnie grał w tym

mieście, także w I-ligowym „Zawiszy”. Po ukończeniu studiów na poznańskiej AWF, oczywiście ze specjalizacją piłki nożnej, był wieloletnim trenerem, szkoleniowcem-koordynatorem poznańskiej „Olimpii”.

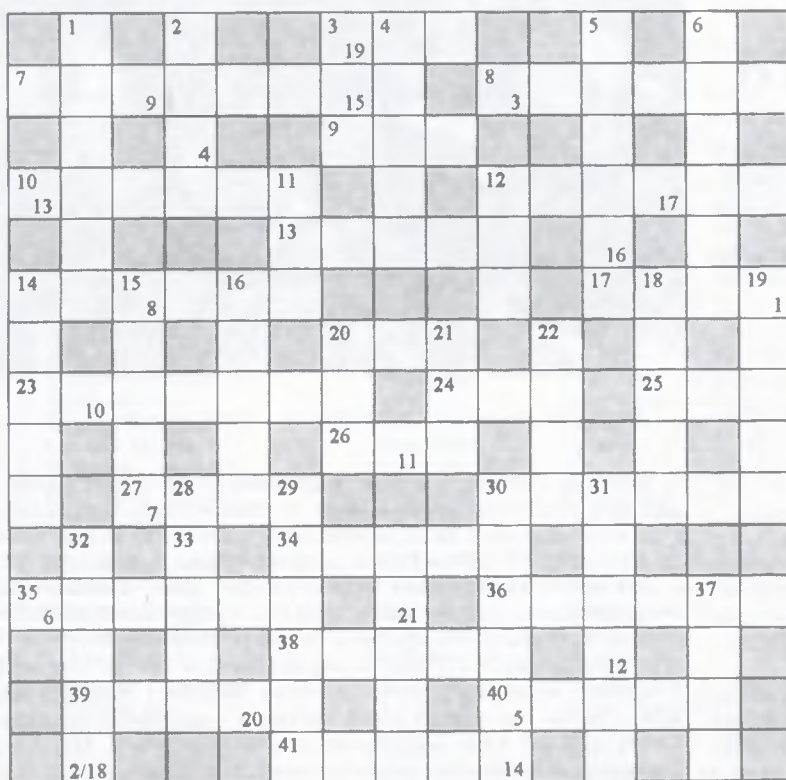
Właśnie w tym czasie, bodajże w 1982 roku, miałem okazję odbyć z nim w Elblągu krótką pogawędkę, po II-ligowym meczu między Olimpią Elbląg a Olimpią Poznań. Przypomniałem wówczas Romanowi Wronki, niektórych wspólnych kolegów i noc na imieninach u Jarocho Machowiny „na Warszawie” kiedy z talentem muzycznym grał nam na pianinie różne taneczne kawałki i inne, poważniejsze utwory.

Ś.p. Roman Komasa w sezonie 1985/86 i kolejnym trenował piłkarzy „Spartę” Szamotuły, a jego pomocnikiem był wówczas sam... Marian Kurowski. Komasa jako szkoleniowiec piłki nożnej był związany z poznańską AWF, w której szkolili nowe, przyszłe trenerskie kadry dla piłkarstwa. Jako trener zakończył swą karierę w „Polonii” Nowy Tomyśl. Przedtem był szkoleniowcem innych wielkopolskich klubów piłkarskich, toteż smutna ceremonia pogrzebowa zgromadziła na Junikowie wielu jego przyjaciół i sympatyków, nie tylko z Poznania i Wielkopolski.

Cześć Jego pamięci

Janusz Łopata-Łowiński

KRZYŻÓWKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21									

Poziomo: 3 - pierwiastek chemiczny; 7 - haszysz; 8 - zajmuje się nauką o życiu; 9 - wiosną na rzece; 10 - japoński parawan; 12 - do przyciemniania światła; 13 - wykuty w skałę; 14 - z rodziny sępów; 17 - starszy brat Jakuba; 20 - wirus, wywołuje chorobę AIDS; 23 - narkotyki; 24 - stosowany do prania; 25 - z rodziny nurów; 26 - mowa kaczki; 27 - pora roku; 30 - figiel; 33 - Ośrodek Leczenia Narkomanów; 35 - otoczone białkiem; 36 - uwadnia piękność; 38 - miasto wojewódzkie; 39 - do podnoszenia; 40 - w j. greckim: praca; 41 - jednostka masy.

Pionowo: 1 - San...; 2 - sprzęt narciarski; 3 - „ćwierkanie” cykady; 4 - w telewizorze; 5 - duch bojowy; 6 - ludowa nazwa diabła; 11 - srebrzysty metal; 12 - mocne piwo angielskie; 14 - poczwarka jedwabnika; 15 - zasada moralna; 16 - laudanum; 18 - atrofia; 19 - drobnoustroje; 20 - pręt żelazny; 21 - napis na przesyłkach pocztowych; 22 - Zespół Nabytego Upośledzenia Odporności; 28 - klub sportowy; 29 - putto; 30 - lantanowiec; 32 - dyrygent orkiestry poznańskiej; 34 - przeciwny zenitowi; 37 - domowa wychowawczyni.

Rozwiązaniem krzyżówki jest hasło, złożone z liter oznaczonych w diagramie 1-21 (dół kratki), którego treść należy wpisać na karcie pocztowej i przesłać do 20 listopada pod adresem fundatora dwóch nagród rzeczowych: Terenowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ul. Zamkowa 8, 64-700 Czarnków.

Rozwiązanie krzyżówki (z numeru wrześniowego)

Hasło dobrze rozwiązanej krzyżówki panoramicznej brzmi: WRZESIEN. Nagrody książki otrzymują: **Emilia Nowak - Owczarzak** (zam. Biezdrowo 9a/6), **Renata Przybylak** (zam. Wronki, ul. Polna 3/1). Gratulujemy! Nagrody do odebrania w siedzibie Redakcji „WS”.

Co należy wiedzieć

O WIRUSOWYM ZAPALENIU WĄTROBY „B”

Wirusowe zapalenie wątroby typu „B” jest ostrą chorobą zakaźną i zaraźliwą, która powoduje uszkodzenie wątroby.

1. Dane statystyczne:

Na świecie rocznie rejestruje się ok. 2 mln. zachorowań na tę chorobę. Liczba żyjących zakażonych - ok. 350 mln. Ok. 2 mld. przeżyło zakażenie wirusem typu B (HBV), najczęściej w krajach trzeciego świata. W porównaniu z HIV/ AIDS jest to choroba o znacznie większym rozpowszechnieniu. Do zakażenia wystarczają minimalne ilości zakażonej krwi.

2. W jaki sposób dochodzi do zakażenia?

Do zakażenia dochodzi drogą naruszenia ciągłości tkanek, mianowicie:

- przetwarzanie krwi lub jej preparatów, pochodzących od osób zakażonych;
- przeszczepy zakażonych tkanek i narządów;
- zabiegi medyczne, zastrzyki, zabiegi fryzjerskie i kosmetyczne w warunkach braku sterylności;
- zakażenia horyzontalne, przez bliski kontakt z osobą zakażoną (stosunku seksualne, zwłaszcza homoseksualne);
- źródłem zakażenia są zarówno chorzy, jak nosiciele.

3. Objawy wirusowego zapalenia wątroby „B”

Większość infekcji przebiega bezobjawowo. Główne objawy to bóle głowy, mięśni, brzucha, nudności i wymioty, brak apetytu, czasem biegunka. W okresie pełnego rozwoju choroby, szczególnie u dorosłych, dochodzi do zażółcenia skóry i spojówek, mocz ma barwę ciemną, stolec jest odbarwiony. Choroba może mieć przebieg łagodny, sporadycznie ostry, ale u wszystkich pacjentów w różnym stopniu dochodzi do uszkodzenia wątroby.

Zakażenie to w około 10 procentach może prowadzić do poważnych powikłań, takich jak przewlekłe zapalenie wątroby lub jej marskość. U chorych przewlekłe zakażonych dochodzi najczęściej do rozwoju raka wątroby.

4. Ochrona przed zachorowaniem

Jak dotąd, nie istnieje skuteczne leczenie tej choroby, stąd konieczność zapobiegania. Najskuteczniejsze są szczepionki:

- zakup szczepionki indywidualnie w aptece na zamówienie (okres realizacji 2 dni);
- najlepiej zaszczepić się w dniu zakupu, w innym przypadku szczepionkę przechowywać w lodówce (w temp. +5 do +10 C);
- do szczepienia należy się zgłosić z książeczką zdrowia do punktu szczepień, decyzję o szczepieniu dzieci podejmuje lekarz;
- koszt pojedynczej szczepionki ok. 30 PLN, wymagana liczba szczepień: 3;
- wariant szczepienia 0-1-6 czyli drugie szczepienie po miesiącu, trzecie po pół roku od pierwszego.

Informacji odnośnie szczepień można zasięgnąć w punktach szczepień oraz w Terenowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Czarnkowie, ul. Zamkowa 8, tel. 255-22-40.

TSS-E Czarnków

wronieckie sprawy

64-510 WRONKI
ul. Szkolna 2
Tel./fax: (0-67) 254-06-17
Fax: (0-67) 254-16-16

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Ziemi Wronieckiej, siedziba: 64-510 Wronki, ul. Szkolna 2. Tel. (0-67) 254-06-17

Redaktor naczelny: Paweł Bugaj

Skład komputerowy: Przedsiębiorstwo Specjalistyczne „COMTEXT” spółka z o.o. Poznań, ul. Jugosłowska 61, tel./fax 861 02 43

Druk: Zakład Poligraficzny GRAPHUS, 60-179 Poznań, ul. Jeleniogórska 7, tel. 868 96 33.

Redakcja zastrzega sobie prawo decydowania o publikowaniu otrzymanych materiałów, dokonywania skrótów, zmian tytułów i adreśowania. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Dyżur redakcyjny: środa, piątek godz. 16.30 — 19.00, ul. Szkolna 2 (Muzeum). Numer zamknięto: 03.11.1997 r.

Drogie Dzieci!

Tym razem zamiast kolejnej literki alfabetu z wierszówką o Wronkach (będzie w następnym numerze), przedstawiamy Wam wiersz pilskiego pisarza - grafika - edytora, Tadeusza Wyrwy-Krzyżańskiego, który przestał do naszej redakcji kilka wierszy dla Was. Ten pochodzi w książeczki, przeznaczonej dla dzieci, pt.

„Znad Noteci uśmiech leci”

Wronki - skowronki

Wrony nad miastem, które nazywa się Wronki?

Wcale nie!

Nad Wronkami latają jaskółki,
nad Wronkami latają wróble,
nad Wronkami śpiewają
skowronki.

Skowronki - dzwonki!

Wronki - skowronki!

No i ty i ja!

Też sobie latamy, ale po mieście.

Możemy tak latać ze sto razy, albo ze dwieście.

Ach, te moje Wronki. Te moje i twoje
ulice i chodniki, te nasze
domy i domki.

I ten nasz, tutaj, czas - on razem
z nami i z Wartą tu płynie.

W każdej sekundzie, w każdej minucie,
w każdej godzinie.

Na falach - wielkie galery chmur pływają,
we mnie jest wielka przyjaźń do wszystkich,
rośnie uczucia dmuchawiec, fale delikatnie
błyszczą - pilnuje tego, oparty o włócznię
trzciny,
zając.

Tadeusz Wyrwa-Krzyżański

Tak robić nie wolno!

W ostatnim numerze, wśród Waszych wierszy dla nauczycieli, był wiersz podpisany przez Beatkę. Niestety, nie ona była jego autorką. Przepisała go z podręcznika klasy II i „uznała za swój”. Nie o taką „twórczość” nam chodzi, lecz o Waszą własną, niekoniecznie doskonałą - literacką, plastyczną, fotograficzną. Zapraszamy.

Gdy płomień płonie, pomnik ożywa...

W przeddzień Wszystkich Świętych, w kierunku cmentarza i pod pomniki kroczyliście całymi klasami ze swoimi wychowawcami. Dostrzeżliście „groby chronione” i te, przy których od lat nikt nie przystanął. Zatrzymaliście się, położyliście stroiki własnoręcznie wykonane, zapaliliście znicze i w ciszy odmówiliście krótką modlitwę. Tak należało postąpić.

Więc, czy należy dziękować za taką postawę? Może jednak warto, szczególnie tym, którzy nie bali się pobrudzić rąk i oczyścić groby z obumarłych chwastów i śmieci. Płomyki Waszych zniczy wniosły nadzieję, że za rok będzie Was jeszcze więcej na cmentarzu i pod pomnikami pamięci..., pod którymi zapłonie jeszcze więcej lampek dziecięcej dobroci, szacunku i pamięci.

Nie znaliśmy was osobiście, ale wiemy, że zbyt wcześnie pożegnaliście naszą szkołę. Przyjmijcie komelowski symbol - białą różę i płomek pamięci.

Wszystkich Świętych

Co roku, pierwszego listopada, obchodzimy „Wszystkich Świętych”. Odświętnie wygląda cmentarz w ten listopadowy dzień. Wiatr strąca z drzew kolorowe, jesienne liście, które również dodają uroku milczącym mogiłom.

Przy każdym grobie stoją ludzie. Są to bliscy i znajomi zmarłych. Na wszystkich grobach palą się znicze, stoją stroiki oraz świeże kwiaty. W południe odprawiana jest msza św. w intencji zmarłych, pochowanych na wronieckim cmentarzu. Stojąc nad grobami naszych bliskich wspominamy ich, zastanawiamy się nad sensem istnienia i czy śmierć fizyczna faktycznie jest przejściem do innego życia - wiecznego.

Najładniej wygląda cmentarz wieczorem. Gdy na niebie pojawiają się gwiazdy, udajemy się tam po raz drugi. Nad cmentarzem

unoszą się tęcza luna od palących się tam różnokolorowych zniczy. W ciszy i zadumie odwiedzamy groby znajomych. Spacerując po cmentarnych ścieżkach rodzice opowiadają nam, kim byli zmarli znajomi i co ważnego w życiu dokonali. Złote płomyki lampek i zniczy rozjaśniają panujący wokół mrok, tworząc jednocześnie atmosferę ciepła i serdeczności.

W zadumie oraz ze wspomnieniami o naszych najbliższych, którzy już nie żyją, wracamy do domu z postanowieniem, że musimy dokonać w życiu czegoś wielkiego i postępować tak, by życie było piękniejsze - przecież trwa ono zaledwie „jedną małą chwilkę” w porównaniu z wiecznością.

Natalia Bartol
kl. Vb, SP-3 Wronki

ZAMIAST KRZYŻÓWKI

Mało kto z Was nie odwiedził cmentarza w pierwsze, świąteczne dni listopada. Cmentarz był tak pięknie przystrojony i rozświetlony, że zachęcał do spaceru po nim. Spróbujcie odpowiedzieć na dwa pytania:

1. Powiedzcie, kto spoczywa w mogiłach opatrzonych tabliczkami „Grób chroniony” i ile takich tabliczek może być na naszym cmentarzu; mniej niż 20; ok. 100; ponad 150, ok. 300?

2. Które groby, Waszym zdaniem, powinny jeszcze znaleźć się pod ochroną?

Prawidłowe odpowiedzi na pytanie 1. nagrodzimy, a najciekawsze uzyskane na pyt. 2 - opublikujemy.

Rozwiązanie Łamigłówki matematycznej

(z poprzedniego numeru) sprowadzało się do odgadnięcia liczby, która mówi, ile lat liczy wroniecka Ochotnicza Straż Pożarna. Oczywiście, 140 lat - to prawidłowa odpowiedź. Wszyscy bezbłędnie odpowiedzieli, a niektórzy wyszukali liczby, których suma tworzyła szukaną liczbę - 140. Dla ciekawości podam, że były 4 rozwiązania, żądaliśmy trzech. Nagrody otrzymują:

1. zegarek - Bartek Matyjasik (zam. Wronki, ul. Nowowiejska 14),
2. stoper - Tomek Ludwiczak (zam. Wronki, ul. Kwiatowa 3),
3. trzy darmowe wypożyczenia bajek na kasetach wideo - Rafał Staszak (zam. Wronki, ul. Radosna 7). Gratulujemy! Nagrody prosimy odbierać u fundatora, w firmie ULTRAWOX, przy ul. Kościuszki 16.

Zakład Handlowo-Usługowy

SANUS

PAWEŁ KMIECIAK

Wronki, ul. Świerkowa 10

oferuje:

- ★ wywóz nieczystości stałych
- ★ sprzedaż pojemników na śmieci - kubły i wózki

Zgłoszenia przyjmuje
automatyczna sekretarka

☎ 254-06-69

▶ ULTRAVOX ◀

IRENEUSZ FOWIE

poleca:

◆ **atrakcyjne filmy**

na kasetach video
z wypożyczalni
o najbogatszym zbiorze

◆ **sztuczne ognie**
bogaty asortyment

Wronki, ul. Kościuszki 16
tel. 254-02-01

P.U.H.

„BAKAR”

SKLEP ELEKTRYCZNY

- osprzęt elektroinstalacyjny
- przewody i kable - cała gama
- złącza i rozdzielnice elektroenergetyczne

OFERTA ŚWIĄTECZNA

- zestawy choinkowe
- fajerwerki

Promocyjna sprzedaż
żarówek energooszczędnych Philipsa
- obniżka cen o 40%

Wronki
ul. Dra I. Zimniaka 8
tel./fax 254-03-65
tel. kom.: (0-601) 710-038
czynny: 8.30 - 19.00

RESTAURACJA

BOROWIANKA

Od początku swojego istnienia, po dzień dzisiejszy, "Borowianka" była i jest sztandarową restauracją Wronek. W jej dużych salach jadali i najczęściej jadają goście przeróżnych imprez organizowanych w naszym mieście. Tutaj odbywają się przyjęcia rodzinne i towarzyskie, tutaj stołują się wycieczki grzybiarzy.

Wroniecka PSS Spółem czerpała z lokalu zyski, dopóki nie powstała konkurencja - dwie nowo otwarte, prywatne restauracje - w świetlicy Zakładu Karnego i w hotelu na Zamościu. Okazało się, że "Borowianka" w nowym systemie gospodarki rynkowej, pozostając przy starym sposobie zarządzania i organizacji, po prostu sobie nie poradziła. Lokal zaczął przynosić straty. Aby zamienić straty na zyski, Zarząd Spółem postanowił lokal wydzierżawić lub... zamknąć?

Od 1 lipca "Borowiankę" prowadzi spółka cywilna: Grażyna Półtorak - Zdzisław Jęczkowiak - Maria Kolečka, której szefuje pani Grażyna. Ludzie ci sami, ale już nie tacy sami. I co się okazało? Otóż, można nie podnosząc cen potraw i usług wypracować dochód, który pozwala utrzymać lokal, personel i troszeczkę przeznaczyć na inwestycje. Trzeba było uszczuplić skład obsługi, a jednocześnie poszerzyć zakres świadczonych usług.

Obecnie lokal czynny jest codziennie, od **9.00 do 23.00**, a jak potrzeba to i dłużej. Jest w nim bardziej czysto, a obsługa przyjemniejsza. Wykwalifikowana kadra gwarantuje **dobrą jakość i duży wybór**, oferując:

- potrawy mięsne i jarskie
- obiady abonamentowe **ze zniżką 10%** (bez względu na ilość wykupionych posiłków)
- kilka specjalności zakładu: *zupa węgierska, szaszłyk drobiowy, polędwica po szlachecku, gołonka po bawarsku*
- garmazerkę w 20 rodzajach - przy zamówieniach na wynos **20% taniej!** Produkowana dla sklepów PSS, teraz również dla prywatnych handlowców art. spożywczych.
- Piwo beczkowe - *Lech i Bosman*.

Kierownictwo lokalu prowadzi praktyki zawodowe, w zawodach: kucharz i kelner, mając ku temu stosowne kwalifikacje i uprawnienia.

Hołubi lokalny patriotyzm, który przejawia się w zaopatrywaniu się w surowce z masarni "Kram" i u okolicznych rolników.